

Nr 116

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor, m. m.; given Stockholms slott den 3 april 1964.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed

dels föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1. förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor och

2. förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor,

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

3. lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar och

4. lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol.

GUSTAF ADOLF

Rune B. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag dels till de författningsändringar, som föranleds av de i prop. 1964: 115 angivna grunderna för en reformering av arbetslöshetsförsäkringen, dels till ytterligare detaljändringar i författningarna om arbetslöshetsförsäkring.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 1964.

Förslag

till

Förordning

angående ändring¹ i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor

Härigenom förordnas beträffande förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor¹, dels att rubriken till 8—14 §§ skall erhålla den ändrade lydelse, som angives nedan, dels att i 13, 15, 27 och 35 §§ ordet »daghjälp» eller former av detta ord skola ersättas med ordet »dagpenning» eller motsvarande former härav, dels att i 15 § ordet »daghjälpsklass» skall ersättas med ordet »dagpenningklass», dels ock att 10, 11, 16, 18, 19, 21—23, 25, 28—34, 36, 40—42 och 50 §§ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives; och kommer till följd härav nämnda förordning att hava följande lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

I. Om antagande till erkänd arbetslöshetskassa m. m.

1 §.

Registrerad understödsförening, vilken enligt sina stadgar bereder medlem ersättning vid arbetslöshet i enlighet med vad som stadgas i denna förordning, må på sätt nedan sägs antagas till erkänd arbetslöshetskassa av den myndighet, under vars tillsyn föreningen står enligt lagen om understödsföreningar.

Med antagande följer rätt till statsbidrag enligt vad därom är särskilt stadgat.

Erkänd arbetslöshetskassas firma skall innehålla orden »erkänd arbetslöshetskassa».

2 §.

Ansökan om antagande till erkänd arbetslöshetskassa skall göras skriftligen av föreningens styrelse.

Vid ansökningen skola fogas skriftliga uppgifter rörande medlemmarnas antal samt fördelning efter yrken och tillförsäkrade förmåner ävensom angående föreningens tillgångar och skulder samt av samfund, inrättning eller annan gjord utfästelse om bidrag till föreningen. Uppgifterna skola avfattas enligt formulär, som fastställes av tillsynsmyndigheten, och vara be-

¹ Senaste lydelse av 28 §, se SFS 1958: 145, samt av 29 §, se SFS 1959: 533.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

styrkta med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter.

3 §.

Understödsförening skall för att kunna antagas till erkänd arbetslöshetskassa bestå av minst 1 500 medlemmar. Om särskilda skäl föranleda därtill, må dock förening med mindre medlemsantal antagas till sådan kassa.

4 §.

Vid prövning av ansökan om antagande skall tillsynsmyndigheten tillse, att föreningens stadgar överensstämmer med vad som föreskrives under II i denna förordning. Är så icke fallet, skall antagande vägras.

Sammanfaller det avsedda verksamhetsområdet för föreningen helt eller till huvudsaklig del med verksamhetsområdet för redan erkänd arbetslöshetskassa och kan på grund härav förväntas uppkomma olägenheter med hänsyn till försäkringsverksamhetens ändamålsenliga bedrivande, må antagande vägras.

5 §.

Finner tillsynsmyndigheten sannolikt, att förening som önskar bli antagen till erkänd arbetslöshetskassa kommer att utbetala synnerligen ringa ersättning i förhållande till medlemsantalet, må antagande ske under villkor att statsbidrag till föreningen skall, enligt vad därom är särskilt stadgat, utgå med lägre belopp än eljest.

6 §.

Erkänd arbetslöshetskassa må ej utöva annan verksamhet än sådan, som avser att bereda medlemmarna ersättning vid arbetslöshet, eller använda medel för ändamål, som är främmande för dylik verksamhet.

7 §.

Med försäkringsår avses i denna förordning tiden den 1 september ett år—den 31 augusti påföljande år.

II. Om stadgarnas innehåll

Verksamhetsområde och medlemskap m. m.

8 §.

I stadgarna för erkänd arbetslöshetskassa skall kassans verksamhetsområde angivas.

9 §.

1 mom. Från rätt att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa skall undantagas

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

- 1) den som är medlem av annan erkänd arbetslöshetskassa,
  - 2) den som icke uppnått viss ålder, vilken skall vara angiven i stadgarna,
  - 3) den som icke mot avlöning användes till arbete för annans räkning,
- samt

- 4) den som användes till arbete uteslutande för sin makes räkning.

2 mom. Från rätt att kvarstå som medlem i erkänd arbetslöshetskassa skall undantagas

- 1) den som under de senast förflutna tolv månaderna under längre tid än fem månader varit självständig företagare utan att samtidigt mot avlöning användas till arbete för annans räkning, samt

- 2) den som under de senast förflutna tolv månaderna under längre tid än fem månader använts till arbete uteslutande för sin makes räkning.

I fråga om den som icke varit medlem i kassan under tolv månader skall vid tillämpning av första stycket hänsyn tagas endast till tid efter inträdet i kassan.

3 mom. Vad som stadgas i 1 mom. 3) och 2 mom. första stycket 1) skall icke gälla den, som omfattas eller såsom medlem skulle omfattas av medgivande som avses i 24 § andra stycket 2) eller 3) eller tredje stycket.

Tillsynsmyndigheten äger beträffande viss kassa medgiva undantag från vad som stadgas i 1 mom. 4) och 2 mom. första stycket 2).

10 §.

Från rätt att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa eller att där kvarstå som medlem må undantagas

- 1) den som i fall, då kassans verksamhetsområde är så bestämt att medlem skall tillhöra visst yrke eller viss verksamhetsgren, ej uppfyller och ej heller under minst tre av de senast förflutna tolv månaderna uppfyllt sålunda föreskrivet villkor,

- 2) den som i fall, då kassans verksamhetsområde är så bestämt att medlem skall vara anställd vid visst arbetsföretag eller bosatt inom visst område, ej uppfyller och ej heller under minst en av de senast förflutna sex månaderna uppfyllt sålunda föreskrivet villkor,

- 3) den som under de senast förflutna tolv månaderna under längre tid än fem månader använts till arbete uteslutande av föräldrar eller adoptant, barn eller adoptivbarn,

- 4) den för vilken på grund av varaktig nedsättning av arbetsförmågan, lättja, dryckenskap eller annan dylik anledning synnerlig risk för arbetslöshet är för handen,

- 5) den som svikligen uppgiver eller förtiger något förhållande av betydelse för bedömande av hans rätt till medlemskap eller ersättning,

- 6) den som underlåter att ställa sig till efterrättelse kassans stadgar eller styrelsens behörigen utfärdade föreskrifter, och

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

7) den vars ålder överstiger den gräns, som kan vara föreskriven i stadgarna.

Har någon uteslutits ur kassan av anledning som i första stycket 5) sägs, må återinträde vägras honom.

Beslut, varigenom rätt att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa eller att där kvarstå som medlem vägras någon av anledning som i första stycket 4) omförmäles, skall av kassans styrelse ofördröjligen anmälas för tillsynsmyndigheten. Detsamma skall iakttagas beträffande beslut, varigenom någon jämlikt andra stycket vägras återinträde.

Beslut, varigenom rätt att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa eller att där kvarstå som medlem vägras någon av anledning som i första stycket 4) och 5) omförmäles, skall av kassans styrelse ofördröjligen anmälas för tillsynsmyndigheten. Detsamma skall iakttagas beträffande beslut, varigenom någon jämlikt andra stycket vägras återinträde.

11 §.

I rätten att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa eller att där kvarstå som medlem må för svensk medborgare ej föreskrivas andra begränsningar än som angivas i 9 och 10 §§. För den, som ej är svensk medborgare, äger tillsynsmyndigheten beträffande rätten att vinna inträde i kassa föreskriva de ytterligare begränsningar som finnas påkallade.

Kassa äger tillämpa andra villkor för rätt att vinna inträde eller kvarstå i kassan eller erhålla ersättning från kassan än som stadgas i denna förordning, i den mån avvikelsen har stöd i överenskommelse, som Konungen träffat med främmande makt.

12 §.

Inträffar omständighet, som kan föranleda att medlem uteslutes ur kassan, åligger det kassans styrelse att genom rekommenderat brev under medlemmens senaste kända adress giva honom underrättelse därom, varvid skälighet skall föreskrivas för avgivande av förklaring.

13 §.

Meddelas under tid, för vilken medlem äger uppbära *dagpenning*, beslut varigenom han av annan anledning än som sägs i 10 § första stycket 5) uteslutes ur kassan, skall beslutet träda i kraft vid utgången av den första period om sex dagar i följd, under vilken han icke för någon dag företer intyg som avses i 22 §.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

14 §.

I rätten att utträda ur erkänd arbetslöshetskassa må begränsning ej föreskrivas.

Klassindelning och klasstillhörighet m. m.

15 §.

Under förutsättning att för ändamålet fastställts regler, som av tillsynsmyndigheten godkänts, äger kassa fördela sina medlemmar på klasser med skilda bestämmelser i fråga om *dagpenningens* storlek, avgifter eller försäkringsvillkor i övrigt.

Står det medlem fritt att övergå till annan *dagpenningklass* än den han tillhör, må sådan övergång icke anses hava skett förr än han framställt begäran därom. I annat fall skall övergång till klass med högre *dagpenning* anses hava skett den dag, då medlemmen anmält förhållande, på grund varav han skall tillhöra den nya klassen, och övergång till klass med lägre *dagpenning* anses hava skett den dag, då sådant förhållande inträffat. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning vid övergång mellan olika klasser.

Avgifter och uttaxering

16 §.

Erkänd arbetslöshetskassa skall upptaga fasta medlemsavgifter *för tid, som avses i 24 §. Om sådana avgifter* stadgas i lagen om understödsföreningar.

Erkänd arbetslöshetskassa skall upptaga fasta medlemsavgifter. *Här- om* stadgas i lagen om understödsföreningar.

I stadgarna skall angivas, under vilka förutsättningar uttaxering å medlemmarna skall äga rum, i vilken ordning beslut om uttaxering skall fattas och efter vilka grunder beslutad uttaxering skall verkställas.

Föreskrives i stadgarna, att särskild avgift skall erläggas vid inträde i kassan eller vid övergång till klass med högre *daghjälp* eller av medlem, som underlåtit att i rätt tid betala fast avgift eller uttaxerat belopp, må dylik särskild avgift icke bestämmas högre än som tillsynsmyndigheten finner skäligt.

Föreskrives i stadgarna, att särskild avgift skall erläggas vid inträde i kassan eller vid övergång till klass med högre *dagpenning* eller av medlem, som underlåtit att i rätt tid betala fast avgift eller uttaxerat belopp, må dylik särskild avgift icke bestämmas högre än som tillsynsmyndigheten finner skäligt.

17 §.

Medlem, som icke senast vid utgången av åttonde veckan eller, i kassa med månadsavgifter, andra månaden efter den tid, på vilken fast medlemsavgift eller uttaxerat belopp belöper, till kassan antingen erlagt avgiften

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

eller beloppet eller anmält förhållande, varå befrielse från betalningsskyldighet kan grundas, skall anses hava utträtt ur kassan vid sagda tidpunkt. Om särskilda omständigheter föranleda därtill, äger tillsynsmyndigheten beträffande viss kassa eller viss grupp av kassas medlemmar medgiva, att utträdet i stället skall anses äga rum vid en senare tidpunkt, dock senast vid utgången av tjugosjätte veckan eller, i kassa med månadsavgifter, sjätte månaden.

Kassans styrelse äger medgiva, att den, som underlåtit att inom föreskriven tid anmäla förhållande, varå befrielse från betalningsskyldighet kan grundas, ändock må bibehållas vid sitt medlemskap. Om särskilda skäl föreligga, äger styrelsen jämväl eljest besluta, att medlem, som underlåtit att inom föreskriven tid erlægga fast avgift eller uttaxerat belopp, skall äga kvarstå i kassan. I sistnämnda fall skall dock beslutet för att bli va gällande godkännas av tillsynsmyndigheten.

Ersättningens former m. m.

18 §.

Erkänd arbetslöshetskassa skall utgiva ersättning dels i form av ett för dag beräknat belopp, benämnt *daghjälp*, dels ock i form av *familjetillägg* till *daghjälpen*. Om skäl äro därtill, må *daghjälp* och *familjetillägg* helt eller delvis utgå i naturaförmåner.

Erkänd arbetslöshetskassa skall utgiva ersättning dels i form av ett för dag beräknat belopp, benämnt *dagpenning*, dels ock i form av *barn-tillägg* till *dagpenningen*.

Ersättning må därjämte utgivas såsom hjälp till täckande av rese- och flyttningkostnader för tillträdande av arbete å annan ort.

I annan form än nu sagts må ersättning ej utgivas.

19 §

1 m o m. *Familjetillägg* utgår i form av *barntillägg* samt, om kassan så beslutat, *maketillägg* och *husföreståndarinnestillägg*. *Husföreståndarinnestillägg* må endast utgivas av kassa, vari *maketillägg* utgår.

2 m o m. *Barntillägg* utgår till medlem, som själv har barn, adoptivbarn eller fosterbarn eller vars make har barn i tidigare gifte eller utom äktenskap eller adoptivbarn, under förutsättning att barnet är under 16

Barntillägg utgår till medlem, som själv har barn, adoptivbarn eller fosterbarn eller vars make har barn i tidigare gifte eller utom äktenskap eller adoptivbarn, under förutsättning att barnet är under 16 år och

(Nuvarande lydelse)

är och kyrkoskrivet hos medlemmen. Där-
est medlemmen är underhålls-
skyldig mot eget eller andra makens
barn eller adoptivbarn under 16 år
och på sätt tillsynsmyndigheten före-
skriver styrker, att underhållsskyl-
digheten fullgöres, utgår barntillägg,
ehuru barnet ej är kyrkoskrivet hos
honom.

Äro medlemmar, som sammanbo, samtidigt arbetslösa och berättigade till
barntillägg för samma barn, skall tillägg endast utgå till fadern (adoptiv-
fadern, fosterfadern), om han är en av de berättigade, och eljest endast till
modern (adoptivmodern, fostermodern).

3 m o m. *Maketillägg utgår till
gift medlem ävensom till medlem,
som varit gift och som på sätt till-
synsmyndigheten föreskriver styr-
ker, att han fullgör honom åliggande
underhållsskyldighet mot förutva-
rande maken. Maketillägg skall dock
icke utgivas om medlemmens make
eller förutvarande make har för-
värvsarbete motsvarande minst tre
dagar i veckan eller själv uppbär dag-
hjälp från erkänd arbetslöshets-
kassa.*

*Husföreståndarinnetillägg utgår
till ogift medlem, som icke äger upp-
bära maketillägg, under förutsätt-
ning att medlemmen varaktigt har
gemensam bostad med kvinna, vilken
förestår medlemmens hushåll. Be-
träffande husföreståndarinnetillägg
skall vad som sägs i första stycket
andra punkten äga motsvarande till-
lämpning, därvid dock hushållsar-
bete i medlemmens hem icke skall
räknas som förvärvsarbete.*

(Föreslagen lydelse)

kyrkoskrivet hos medlemmen. Där-
est medlemmen är underhållsskyldig
mot eget eller andra makens barn
eller adoptivbarn under 16 år och
på sätt tillsynsmyndigheten föreskri-
ver styrker att underhållsskyldighe-
ten fullgöres, utgår barntillägg, ehuru
barnet ej är kyrkoskrivet hos ho-
nom.

Villkor för rätt till ersättning

20 §.

Ersättning må endast utgå till arbetslös medlem över 16 år, som är ar-
betsför och i övrigt oförhindrad att åtaga sig arbete.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

21 §.

Medlem, vars arbetsanställning upphör, skall hos arbetsgivaren anhålla om intyg, utvisande den tid, under vilken medlemmen utfört arbete, och orsaken till anställningens upphörande. Ämnar medlem söka *daghjälp* på grund av minskning i antalet arbetsdagar *till följd av driftinskränkning*, skall han hos arbetsgivaren anhålla om intyg rörande antalet arbetsdagar varje vecka.

Kan medlemmen icke erhålla intyg, som i första stycket sägs, skall han så vitt möjligt anskaffa annat intyg, som styrker angivna förhållanden.

22 §.

Medlem, som önskar komma i åtnjutande av daghjälp för viss dag, skall den dagen hos organ för den offentliga arbetsförmedlingen personligen söka arbete. Är medlemmen avlägsset boende eller skulle av annan anledning skyldigheten att personligen inställa sig bliva synnerligen betungande för honom eller föreliggande särskilda omständigheter, må denna skyldighet eftergivnas honom. Beslut härom meddelas, där est eftergiften avser viss dag eller visst antal dagar varje vecka, av arbetsförmedlingsanstalt och eljest av tillsynsmyndigheten.

Medlem skall den dag, från och med vilken han önskar räkna karens-tid som avses i 28 § 1 mom. eller erhålla ersättning från kassan, personligen anmäla sig som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen. Under tid, för vilken medlem önskar räkna karens eller erhålla ersättning, skall han vara anmäld som arbetssökande hos arbetsförmedlingen samt besöka förmedlingen minst en gång i veckan på dag som denna föreskriver och vara beredd att antaga erbjudet lämpligt arbete varje dag för vilken han icke anmänt hinder som kassan kan godtaga. Som godtagbart hinder anses icke att arbetet skall utföras under helgdag eller annan dag då ersättning från kassan ej må utgå.

Tillsynsmyndigheten äger, om särskilda skäl föreligger, medgiva att medlems skyldighet att personligen inställa sig hos arbetsförmedlingen inskränkes.

(Nuvarande lydelse)

Medlemmen har att från arbetsförmedlingsanstalten anskaffa intyg om att han sökt arbete på sätt i första stycket sägs eller erhållit eftergift som där avses.

(Föreslagen lydelse)

Medlemmen skall från arbetsförmedlingen anskaffa intyg om att han anmält sig som arbetssökande och fullgjort honom ålagd besöksskyldighet.

23 §.

1 m o m. Ersättning må utgivas till medlem först sedan han

antingen till kassan erlagt minst femtiotvå veckoavgifter eller, i kassa med månadsavgifter, minst tolv sådana avgifter,

eller till kassan erlagt minst tolv veckoavgifter eller tre månadsavgifter samt därefter på grund av yrkesutbildning eller tjänstgöring som värnpliktig varit befriad från avgiftsplikt under så lång tid att densamma jämte den tid, för vilken avgifter erlagts, motsvarar minst femtiotvå veckor eller tolv månader.

2 m o m. Ersättning må första gången under varje försäkringsår utgivas endast under förutsättning att medlemmen för minst tjugo veckor eller, i kassa med månadsavgifter, för minst fem månader under en period av tolv månader närmast före arbetslöshetens inträdande

erlagt avgift,

varit befriad från avgiftsplikt på grund av yrkesutbildning eller tjänstgöring som värnpliktig eller
uppburit tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp.

I den i första stycket angivna perioden av tolv månader skall icke inräknas tid, under vilken medlemmen på grund av styrkt sjukdom varit förhindrad att åtaga sig arbete.

1 m o m. Ersättning må utgivas till medlem först sedan han

antingen till kassan erlagt minst femtiotvå veckoavgifter eller, i kassa med månadsavgifter, minst tolv sådana avgifter,

eller till kassan erlagt minst tolv veckoavgifter eller tre månadsavgifter samt därefter, under så lång tid att densamma jämte den tid, för vilken avgifter erlagts, motsvarar minst femtiotvå veckor eller tolv månader, varit befriad från avgiftsplikt på grund av yrkesutbildning eller tjänstgöring som värnpliktig *eller åtnjutit tilläggssjukpenning enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring.*

2 m o m. Ersättning må första gången under varje försäkringsår utgivas endast under förutsättning att medlemmen för minst tjugo veckor eller, i kassa med månadsavgifter, för minst fem månader under en period av tolv månader närmast före arbetslöshetens inträdande

erlagt avgift,

varit befriad från avgiftsplikt på grund av yrkesutbildning eller tjänstgöring som värnpliktig eller
åtnjutit tilläggssjukpenning enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Därest tillsynsmyndigheten med stöd av 34 § föreskrivit begränsning av rätten till ersättning, äger tillsynsmyndigheten medgiva, att den i första stycket angivna perioden av tjugo veckor eller fem månader förkortas till lägst sexton veckor eller fyra månader.

Är medlem arbetslös vid övergången mellan två försäkringsår, skall vid tillämpning av detta moment ny arbetslöshet anses hava inträtt vid ingången av det senare försäkringsåret.

24 §.

Medlem må vid tillämpning av 23 § allenast tillgodoräknas avgift som erlagts antingen för tid, då han för annans räkning mot avlöning använts till arbete som utförts annorstädes än i medlemmens hem, eller för tid, då han haft semester eller eljest med helt eller delvis bibehållen avlöning åtnjutit ledighet av annan anledning än sjukdom, värnpliktstjänstgöring eller barnsörd.

Utan hinder av vad sålunda stadgats äger tillsynsmyndigheten beträffande viss grupp av medlemmar medgiva

1) att den, som mot avlöning användes till arbete för annans räkning må tillgodoräknas avgift för tid, då han utför arbetet i sitt hem,

2) att den, som omväxlande mot avlöning användes till arbete för annans räkning och arbetar som självständig företagare, må tillgodoräknas avgift för tid, då han utför arbete som självständig företagare, samt

3) att den, som övergått från att mot avlöning utföra arbete för annans räkning till att bli självständig företagare, må tillgodoräknas avgift för en tid av högst tjugofyra månader efter det att han blivit självständig företagare.

Konungen äger för viss grupp av medlemmar medgiva, att avgift för tid, då medlem arbetar som självständig företagare, må tillgodoräknas i större utsträckning än i andra stycket sägs.

25 §.

Erkända arbetslöshetskassor äga överenskomma, att tid, för vilken medlem erlagt avgift i en kassa, ävensom tid, som jämlikt 23 § skall tillgodoräknas ehuru avgift ej erlagts, skall vid prövning av de i nämnda paragraf angivna villkoren helt eller delvis räknas honom tillgodo i kassa, till vilken han övergår. *Överenskommelse av motsvarande innebörd må träffas med erkänd*

Erkända arbetslöshetskassor äga överenskomma, att tid, för vilken medlem erlagt avgift i en kassa, ävensom tid, som jämlikt 23 § skall tillgodoräknas ehuru avgift ej erlagts, skall vid prövning av de i nämnda paragraf angivna villkoren helt eller delvis räknas honom tillgodo i kassa, till vilken han övergår.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

arbetslöshetskassa i främmande stat, där obligatorisk arbetslöshetsförsäkring icke finnes anordnad.

Finnes i främmande stat obligatorisk arbetslöshetsförsäkring och äga de där försäkrade helt eller delvis räkna sig tillgodo tid, för vilken avgift erlagts till svensk erkänd arbetslöshetskassa, må sådan kassa medgiva, att tid, för vilken avgift erlagts till den främmande statens försäkring, må helt eller delvis tillgodoräknas vid tillämpning av 23 §. Vad nu sagts om tid, för vilken avgift erlagts, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tid, som må tillgodoräknas ehuru avgift ej erlagts.

Kassa äger medgiva, att medlem, vilken omedelbart före inträdet i kassan varit medlem i sådan sammanslutning för meddelande av arbetslöshets hjälp, som icke antagits till erkänd arbetslöshetskassa, må tillgodoräknas avgifter, vilka han erlagt till nämnda sammanslutning.

Kassa må jämväl medgiva, att medlem, som omedelbart före inträdet i kassan tillhört annan sammanslutning än i första eller tredje stycket sägs, vid tillämpning av 23 § 1 mom. må tillgodoräknas avgifter, som han före kassans bildande erlagt till sammanslutningen.

Kassa må jämväl medgiva, att medlem, som omedelbart före inträdet i kassan tillhört annan sammanslutning än i första eller andra stycket sägs, vid tillämpning av 23 § 1 mom. må tillgodoräknas avgifter, som han före kassans bildande erlagt till sammanslutningen.

Överenskommelser och medgivanden, som avses i denna paragraf, skola för att bliva gällande godkännas av tillsynsmyndigheten.

26 §.

Vid tillämpning av 23 § må beträffande medlem, som med avbrott tillhört erkänd arbetslöshetskassa eller annan i 25 § angiven sammanslutning, allenast tagas i betraktande avgifter och tillgodoräknas tid efter senaste avbrottet i medlemskapet. Kassa äger dock medgiva, att medlem, som vid utträde ur kassan uppfyller det i 23 § 1 mom. angivna villkoret, vid återinträde inom fem år icke behöver ånyo fullgöra nämnda villkor.

27 §.

Övergår medlem till klass med högre dagpenning, må den högre dagpen-

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

ningen ej utgivas till honom, förrän han efter övergången erlagt minst en avgift. Äger han välja mellan klasser och väljer han annan än den lägsta av dem eller underlåter han att anmäla förhållande, som medför skyldighet för honom att övergå till högre klass än den han tillhör, må *dagpenning* efter den högre klassen dock icke utgivas förrän han i denna klass erlagt minst sexton veckoavgifter eller fyra månadsavgifter.

Därest medlem övergår från klass med begränsning som avses i 34 § till klass utan sådan begränsning, skall begränsningen alltså gälla för honom till dess att han efter övergången erlagt minst sexton veckoavgifter eller fyra månadsavgifter.

Vad i första stycket sägs om övergång mellan olika klasser skall äga motsvarande tillämpning vid övergång mellan olika kassor.

28 §.

1 m o m. *Daghjälp* må icke utgå till medlem, förrän han under en sammanhängande tid av högst *tjugoen dagar* varit arbetslös *sex* dagar (karenstid) och för dessa dagar företett intyg som i 22 § sägs.

Om särskilda skäl föranleda därtill, äger kassa föreskriva förlängning av de tider, som angivas i första stycket. Karenstiden må dock ej utsträckas längre än till tre månader och den tid, inom vilken karenstiden beräknas, ej bestämmas längre än till sex månader.

I karenstid inräknas endast dag, för vilken hel *daghjälp* skulle hava utgått, om karenstiden gått till ända. Dag, för vilken *daghjälp* jämlikt 29 § 2 mom. *andra* stycket skulle hava utgått med nedsatt belopp eller för vilken *daghjälp* jämlikt 33 § icke skulle hava utgått, må dock inräknas i karenstiden.

1 m o m. *Dagpenning* må icke utgå till medlem, förrän han under en sammanhängande tid av högst *fyra eller, om tillsynsmyndigheten lämnat medgivande som avses i 32 § tredje stycket, fem kalenderveckor* varit arbetslös *fem* dagar (karenstid) och för dessa dagar företett intyg som sägs i 22 §.

Omfattar kassas verksamhetsområde yrke, inom vilket arbetslöshet årligen regelbundet förekommer, äger kassan för medlemmar, som tillhöra sådant yrke, i sina stadgar föreskriva längre karenstid än i första stycket sägs, varvid den tid inom vilken karenstiden beräknas skall förlängas i motsvarande omfattning.

I karenstid inräknas endast dag, för vilken hel *dagpenning* skulle hava utgått, om karenstiden gått till ända. Dag, för vilken *dagpenning* jämlikt 29 § 2 mom. *fjärde* stycket skulle hava utgått med nedsatt belopp eller för vilken *dagpenning* jämlikt 33 § icke skulle hava utgått, må dock inräknas i karenstiden.

I karenstid må ej i något fall in-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Förekommer inom kassas verksamhetsområde i större utsträckning kortvarig arbetslöshet i samband med julen och nyåret, äger tillsynsmyndigheten föreskriva, att vissa dagar vid dessa helger icke skola inräknas i karenstiden.

2 m o m. Karenstid anses fullgjord, när medlem blir arbetslös efter att hava

uppburit hel sjukpenning eller hempenning enligt lagen om allmän sjukförsäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring för så många dagar, att deras antal ökat med tre, motsvarar den för honom föreskrivna karenstiden, eller

åtnjutit tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp eller

under minst trettio dagar fullgjort tjänstgöring såsom värnpliktig

samt för senast sjunde kalenderdagen efter försäkringsförmånens upphörande eller tjänstgöringens slut företer intyg som avses i 22 §.

Ny karenstid skall ej krävas, när medlem på sätt tillsynsmyndigheten föreskriver styrker, att han icke haft arbete mer än fyrtioåtta dagar efter det han senast fullgjort eller jämlikt första stycket anses hava fullgjort karenstid eller efter det han senast uppburit daghjälp för minst fem av sex på varandra följande dagar. Ny karenstid skall dock fullgöras av medlem, som uppburit daghjälp för det jämlikt 31 § fastställda högsta antalet dagar.

räknas dag, som sägs i 32 § andra stycket 2).

2 m o m. Karenstid anses fullgjord, när medlem blir arbetslös efter att hava

åtnjutit hel sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring för så många dagar, att deras antal ökat med tre, motsvarar den för honom föreskrivna karenstiden, eller

under minst fem dagar fullgjort tjänstgöring såsom värnpliktig eller

under minst fem dagar deltagit i yrkesutbildning, som av tillsynsmyndigheten förklaras vara av beskaffenhet att kunna medföra befrielse från kravet på karenstid,

samt för senast sjunde kalenderdagen efter försäkringsförmånens upphörande eller tjänstgöringens slut företer intyg som avses i 22 §.

3 m o m. Fullgjord karenstid gäller under återstoden av försäkringsåret. Karenstid eller del av karenstid som infaller under augusti månad gäller jämväl under följande försäkringsår, så ock karenstid som enligt 2 mom. anses fullgjord på grund av att försäkringsförmån upphört eller tjänstgöring eller utbildning slutat under augusti månad.

Har medlem uppburit dagpenning i omedelbar anslutning till försäkringsårets utgång, skall karenstid ej krävas under följande försäkringsår, så länge medlemmen är oavbrutet arbetslös och åtnjuter dagpenning.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Ersättnings storlek

29 §.

1 m o m. *Daghjälpen må icke överstiga tjugo kronor.*

1 m o m. *Dagpenning må utgivas med belopp, som angives för någon i följande tabell upptagen dagpenningklass.*

<i>Dagpenningklass</i>	<i>Dagpenning</i>
A	12
B	14
C	16
D	18
E	20
F	22
G	25
H	27
I	30
J	32
K	35
L	37
M	40

Barntillägg utgör två kronor om dagen för varje barn.

Dagpenning må icke sättas lägre än att den jämte barntillägg uppfyller de krav, som uppställas i internationella arbetsorganisationens konvention angående minimistandard för social trygghet.

Maketillägg utgår med två kronor om dagen och husföreståndarintillägg med samma belopp.

2 m o m. *Utför medlem å dag, då han i övrigt är arbetslös, avlönat arbete i högst två timmar eller, då fråga är om bisyssla, i högst tre timmar, må hel daghjälp jämte familjetillägg likväl utgivas till honom. Därest han å sådan dag utför avlönat arbete under längre tid, dock högst*

2 m o m. Utför medlem å dag, då han i övrigt är arbetslös, avlönat arbete i högst två timmar må hel dagpenning jämte barntillägg likväl utgivas till honom. Därest han å sådan dag utför avlönat arbete under längre tid, dock högst fyra timmar, må med tillsynsmyndighetens med-

(Nuvarande lydelse)

fyra timmar, må med tillsynsmyndighetens medgivande *daghjälp* och *familjetillägg* utgivas med hälften av vad eljest skolat utgå. Vad sist sagts skall dock endast gälla, om medlemmen före arbetslöshetens inträdande haft heldagsarbete och jämväl söker sådant arbete.

Uppbär medlem för viss dag halv sjukpenning enligt lagen om allmän sjukförsäkring eller lagen om yrkeskadeförsäkring, skall *daghjälp* och *familjetillägg* för samma dag nedsättas till hälften av vad eljest skolat utgå.

1 m o m. I *daghjälp* jämte, i förekommande fall, *familjetillägg* må ej utgivas högre belopp i förhållande till medlemmens dagsförtjänst än som framgår av en av Konungen fastställd tabell (överförsäkringstabell).

Med dagsförtjänst avses en *sjätte-del* av den veckoinkomst eller, i fråga om medlem med månadslön, en

(Föreslagen lydelse)

givande *dagpenning* och *barntillägg* utgivas med hälften av vad eljest skolat utgå. Vad sist sagts skall dock endast gälla, om medlemmen före arbetslöshetens inträdande haft heldagsarbete och jämväl söker sådant arbete.

Om särskilda skäl äro därtill, må tillsynsmyndigheten medgiva att medlem, som utför avlönat arbete under del av dag och i övrigt är arbetslös, må uppbära *dagpenning* jämte *barntillägg* för det antal dagar för varje vecka, vilket tillsynsmyndigheten bestämmer med ledning av en jämförelse mellan antalet timmar medlemmen utför arbete under veckan och den normala veckoarbetstiden.

Vid tillämpningen av första och andra styckena skall hänsyn ej tagas till bisyssla.

Åtnjuter medlem för viss dag halv sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring, skall *dagpenning* och *barntillägg* för samma dag nedsättas till hälften av vad eljest skolat utgå.

30 §.

1 m o m. Såsom *dagpenning* jämte, i förekommande fall, *barntillägg* må ej utgivas högre belopp i förhållande till medlemmens dagsförtjänst än som framgår av en av Konungen fastställd tabell (överförsäkringstabell).

Med dagsförtjänst avses en *femte-del* av den veckoinkomst eller, i fråga om medlem med månadslön, en

(Nuvarande lydelse)

tjugofemtedel av den månadsinkomst, som medlemmen före arbetslöshetens inträdande vanligen åtnjöt under arbetstid som var normal för honom. Där särskilda omständigheter föreligga, äger tillsynsmyndigheten medgiva, att större andel av medlems vecko- eller månadsinkomst än nu sagts skall anses utgöra hans dagsförtjänst.

Saknas underlag för sådan beräkning av dagsförtjänsten som i andra stycket sägs, skall såsom medlemmens dagsförtjänst räknas den i orten vanliga arbetsförtjänsten för arbetsdag för arbetstagare inom samma yrke och av samma arbetsförmåga som medlemmen.

Måste ersättningen minskas på grund av vad som stadgas i detta moment, skall först maketillägget eller husföreståndarinnetillägget och därefter barntillägget nedsättas eller helt innehållas samt sist daghjälpn nedsättas.

2 m o m. Åtnjuter medlem i anledning av arbetslöshet fortlöpande understöd från arbetsgivaren eller från annan sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp än erkänd arbetslöshetskassa, må *daghjälp* och *familjetillägg* utgivas högst med belopp som motsvarar skillnaden mellan den högsta ersättning, som må utgå enligt 1 mom., och understödet.

(Föreslagen lydelse)

tjugotvåondel av den månadsinkomst, som medlemmen före arbetslöshetens inträdande vanligen åtnjöt under arbetstid som var normal för honom. Där särskilda omständigheter föreligga, äger tillsynsmyndigheten medgiva, att större andel av medlems vecko- eller månadsinkomst än nu sagts skall anses utgöra hans dagsförtjänst.

2 m o m. Åtnjuter medlem i anledning av arbetslöshet fortlöpande understöd från arbetsgivaren eller från annan sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp än erkänd arbetslöshetskassa, må *dagpenning* och *barntillägg* utgivas högst med belopp som motsvarar skillnaden mellan den högsta ersättning, som må utgå enligt 1 mom., och understödet *sedan detta minskats med vad som må ha avdragits för guldande av preliminär skatt.*

3 m o m. Åtnjuter medlem *ålderspension* skall han, då ansökan om ersättning första gången göres under försäkringsåret, *inplaceras i avdragsklass enligt en av Konungen fastställd tabell (avdragstabell).* *Dagpenning* och *barntillägg* skola nedsättas med det mot avdragsklassen

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

svarande avdragsbeloppet. Ersättning understigande fem kronor för dag utbetalas ej.

4 m o m. Måste ersättning minskas på grund av vad som stadgas i denna paragraf, skall först barn-tillägget nedsättas eller helt innehållas.

Ersättningstiden

31 §.

1 m o m. Medlem må icke uppbära *daghjälp* för mer än *ett hundra femtiosex* dagar under varje försäkringsår. Tillsynsmyndigheten äger dock för viss kassa eller viss klass medgiva, att *daghjälp* må utgå för högst *tvåhundra* dagar under varje sådant år.

I annat fall än som avses i 35 § skall den tid, för vilken *daghjälp* under ett försäkringsår längst må utgå, utgöra minst *ett hundra tjugio* dagar för medlem, som före försäkringsårets ingång ej fyllt 67 år.

2 mom. Har överenskommelse träffats eller medgivande lämnats enligt vad i 25 § första, andra eller tredje stycket sägs, skall vid tillämpning av 1 mom. med ersättning, som utgives av kassan, likställas ersättning, vilken utgivits av kassa eller sammanslutning som överenskommelsen eller medgivandet avser eller utgivits på grund av sådan obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i främmande stat, som medgivandet gäller.

1 m o m. Medlem må icke uppbära *dagpenning* för mer än *ett hundra femtio* dagar under varje försäkringsår. Tillsynsmyndigheten äger dock för viss kassa eller viss klass medgiva, att *dagpenning* må utgå för högst *tvåhundra* dagar under varje sådant år.

I annat fall än som avses i 35 § skall den tid, för vilken *dagpenning* under ett försäkringsår längst må utgå, utgöra minst *ett hundra* dagar för medlem, som före försäkringsårets ingång ej fyllt 67 år.

2 mom. Har överenskommelse träffats eller medgivande lämnats enligt vad som sägs i 25 § första eller andra stycket, skall vid tillämpning av 1 mom. med ersättning, som utgives av kassan, likställas ersättning, vilken utgivits av kassa eller sammanslutning som överenskommelsen eller medgivandet avser.

Inskränkningar i rätten till ersättning

32 §.

Dagpenning må icke utgå för flera dagar under en kalendervecka än att

(Nuvarande lydelse)

Daghjälp må icke utgivas för

- 1) söndag,
- 2) annan helgdag, med mindre medlemmen var arbetslös nästföregående eller efterföljande vardag,

3) avtalsenlig fridag, såvida icke tillsynsmyndigheten medgivit, att dylik fridag må likställas med sådan helgdag, som angives under 2),

4) dag, då medlemmen äger rätt till tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp, och

5) dag, för vilken medlemmen sökt arbete för kortare tid än fyra timmar.

Har medlem under en kalendervecka i fem dagar utfört arbete i sådan utsträckning, att hel *daghjälp* ej kunnat utgå för någon av dagarna, må *daghjälp* ej heller utgivas för den sjätte dagen.

(Föreslagen lydelse)

ersättningsdagarnas antal, ökat med summan av antalet under veckan infallande arbetsdagar samt i karenstid ingående dagar, uppgår till högst fem. Med arbetsdag förstås härvid dag, då medlem utfört arbete i sådan utsträckning att dagpenning ej kunnat utgå för den dagen.

Dagpenning må icke utgivas för

- 1) söndag,
- 2) annan helgdag samt påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton, såvida icke tillsynsmyndigheten medgivit, att dagpenning må utgå för dylik dag,

3) dag, då medlemmen äger rätt till tilläggsjukpenning enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring, och

4) dag, för vilken medlemmen sökt arbete för kortare tid än fyra timmar.

Har medlem under en kalendervecka i fyra dagar utfört arbete i sådan utsträckning, att hel *dagpenning* ej kunnat utgå för någon av dagarna, må *dagpenning* för den femte dagen utgå endast om denna är första eller sista dagen i en sammanhängande arbetslöshetsperiod, vilken omfattar mer än en kalendervecka. Tillsynsmyndigheten äger medgiva att *dagpenning* för sådan dag må utgå även i annat fall, om särskilda skäl föranleda det.

33 §.

Har medlem på grund av driftin-
skränkning vid det företag, där han

Har medlem vid det företag, där han fortlöpande är anställd, arbete

(Nuvarande lydelse)

fortlöpande är anställd, arbete mindre än fem dagar i veckan, skall det antal dagar under varje vecka, för vilka han eljest är berättigad till daghjälp, minskas med en. Sådan minskning skall dock ej ske i omedelbar anslutning till genomgången karenstid.

Då skäl äro därtill, må tillsynsmyndigheten i den omfattning och för den tid myndigheten bestämmer medgiva kassa befrielse från skyldigheten att tillämpa vad som är stadgat i första stycket.

Tillsynsmyndigheten äger jämväl föreskriva, att bestämmelserna i första stycket skola äga motsvarande tillämpning vid *driftinskränkning*, som ej innefattar minskning av antalet arbetsdagar per vecka.

Omfattar kassas verksamhetsområde yrke, inom vilket arbetslöshet årligen regelbundet förekommer, eller föreligga eljest särskilda omständigheter, äger tillsynsmyndigheten beträffande kassans medlemmar eller viss grupp av dem föreskriva begränsning i rätten till *daghjälp*. Därvid må stadgas,

att karenstiden och den tid, inom vilken karenstiden skall beräknas, skola förlängas,

att *daghjälp* ej skall utgivas för viss tid av året, eller

att den tid, för vilken *daghjälp* längst må utgå under försäkringsåret, skall uppdelas i *två perioder*, av vilka *den ena* skall omfatta tid under vilken arbetslöshet regelbundet förekommer.

(Föreslagen lydelse)

mindre än *fyra* dagar i veckan, äger tillsynsmyndigheten, då särskilda skäl äro därtill, föreskriva, att det antal dagar under varje vecka, för vilka medlemmen eljest är berättigad till dagpenning, minskas med en.

Tillsynsmyndigheten äger jämväl föreskriva, att bestämmelserna i första stycket skola äga motsvarande tillämpning vid *arbetsinskränkning*, som ej innefattar minskning av antalet arbetsdagar per vecka.

34 §.

Omfattar kassas verksamhetsområde yrke, inom vilket arbetslöshet årligen regelbundet förekommer, eller föreligga eljest särskilda omständigheter, äger tillsynsmyndigheten beträffande kassans medlemmar eller viss grupp av dem föreskriva begränsning i rätten till *dagpenning*. Därvid må stadgas,

att karenstiden och den tid, inom vilken karenstiden skall beräknas, skola förlängas,

att *dagpenning* ej skall utgivas för viss tid av året, eller

att den tid, för vilken *dagpenning* längst må utgå under försäkringsåret, skall uppdelas i *perioder*, av vilka *någon eller några* skall omfatta tid under vilken arbetslöshet regelbundet förekommer.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Ej må med stöd av första stycket karenstiden eller den tid, inom vilken karenstiden skall beräknas, utsträckas längre än som sägs i 28 § 1 mom. andra stycket.

35 §.

I stadgarna skall angivas, under vilka förutsättningar beträffande arbetslöshetens omfattning bland kassans medlemmar eller kassans ekonomiska ställning beslut må fattas av kassans styrelse om nedsättning av *dagpenningens* belopp eller minskning av den längsta tiden för erhållande av *dagpenning*.

Beslut, som avses i första stycket, skall gälla oavsett om medlem vid beslutets meddelande är berättigad att uppbära *dagpenning* eller ej. Beslutet skall för att bli gällande godkännas av tillsynsmyndigheten och må ej upphävas eller ändras utan dess samtycke. Myndigheten äger när som helst förordna, att beslutet icke längre skall äga tillämpning.

36 §.

Till den som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppförande skilts från arbetet eller avvisat erbjudet lämpligt arbete eller utan att uttryckligen hava avvisat sådant arbete likväl genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat, att anställning ej kommit till stånd, må ersättning icke utgivas *för de fyra närmast följande veckorna* efter det sådant förhållande inträffat.

Till den som frivilligt utan giltig anledning lämnat sitt arbete eller på grund av otillbörligt uppförande skilts från arbetet eller avvisat erbjudet lämpligt arbete eller utan att uttryckligen hava avvisat sådant arbete likväl genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat, att anställning ej kommit till stånd, må ersättning icke utgivas *under de tjugoåtta närmast följande dagarna* eller, om arbetet var avsett att omfatta högst två dagar, *under de fjorton närmast följande dagarna* efter det sådant förhållande inträffat. *Tillsynsmyndigheten må, om särskilda skäl föranleda det, medgiva att avstängningstiden skall börja löpa från senare tidpunkt än nu sagts.*

Vad i första stycket föreskrivits om arbete skall i tillämpliga delar gälla även sådan yrkesutbildning,

(Nuvarande lydelse)

Erbjudet arbete skall anses lämpligt under förutsättning,

att det motsvarar medlemmens krafter och färdigheter,

att det är förenat med avlöning, som prövas vara skälig i förhållande till i arbetsorten förekommande avlöning för sådant arbete,

att det icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt råder,

att förhållandena på arbetsplatsen väsentligen motsvara vad som i lag och författning kan finnas föreskrivet rörande åtgärder till förebyggande av ohälsa och olycksfall, samt

att icke heller eljest särskilda omständigheter föreligga med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller arbetets natur.

Vad sålunda stadgats angående arbetskonflikt skall icke äga avseende å konflikt, som befunnits strida mot kollektivavtal eller lagen om kollektivavtal eller av tillsynsmyndigheten förklarats eljest vara av den särskilda beskaffenhet, att skälig anledning till arbetsvägran icke förelegat. Inom område, där kollektivavtal gäller, skall sådan förklaring dock äga giltighet allenast för tid intill dess arbetsdomstolen eller, där enligt avtal tvisten må hänskjutas till skiljemän, dessa meddelat beslut angående konflikten.

(Föreslagen lydelse)

som avses i 28 § 2 mom. första stycket.

Har medlem vid upprepade tillfällen avisat erbjudet lämpligt arbete eller finnes eljest i fall som i första och andra styckena sägs uppenbart att medlemmen icke vill antaga sådant arbete, må kassa besluta att ersättning icke skall utgivas förrän medlemmen utfört förvävarsarbete tjugo dagar. Beslutet skall för att bli va gällande godkännas av tillsynsmyndigheten.

Erbjudet arbete skall anses lämpligt under förutsättning,

att det motsvarar medlemmens krafter och färdigheter,

att det är förenat med avlöning, som prövas vara skälig i förhållande till lön för sådant arbete enligt i arbetsorten gällande kollektivavtal eller, om dylikt avtal ej tillämpas i orten, till där förekommande lön för samma arbete,

att det icke hänför sig till arbetsplats, där arbetskonflikt råder,

att förhållandena på arbetsplatsen väsentligen motsvara vad som i lag och författning kan finnas föreskrivet rörande åtgärder till förebyggande av ohälsa och olycksfall, samt

att icke heller eljest särskilda omständigheter föreligga med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller arbetets natur.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

37 §.

För tid, då arbetskonflikt råder, må ersättning icke utgivas till den, som är direkt indragen i konflikten (deltager i strejk eller är föremål för lockout), eller

den, som eljest blivit arbetslös i anledning av konflikten och vilkens löne- och anställningsvillkor skäligen kunna antagas röna inverkan av densamma.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna paragraf meddelas av tillsynsmyndigheten.

38 §.

Finnes medlem, som svikligen uppgivit eller förteगत något förhållande av betydelse för bedömande av hans rätt till ersättning, icke böra uteslutas ur kassan, må för en tid av högst ett år rätt till ersättning kunna fränkännas honom.

Förekomma sannolika skäl att medlem gjort sig skyldig till förfarande som i 10 § första stycket 5) sägs, må honom tillkommande ersättning innehållas i avbidan på utredning i ärendet. Befinnes han skyldig till förfarandet, skall hans rätt till vad som innehållits vara förverkad. I annat fall skall den innehållna ersättningen genast utbetalas till honom.

Beslut som fattas med stöd av denna paragraf skall av kassans styrelse ofördröjligen anmälas för tillsynsmyndigheten.

39 §.

I den mån så finnes påkallat äger tillsynsmyndigheten att för den, som ej är svensk medborgare, föreskriva särskilda begränsningar i rätten att uppbära ersättning från erkänd arbetslöshetskassa.

Ansökan om ersättning

40 §.

Ansökan om ersättning skall göras skriftligen hos kassan. Vid ansökningen skola fogas intyg, som avses i 21 och 22 §§.

Intygen skola förvaras bland kassans handlingar.

Ansökan om ersättning skall göras skriftligen hos kassan. Vid ansökningen skola fogas intyg, som avses i 21 och 22 §§, samt de uppgifter i övrigt, vilka erfordras för bedömande av medlemmens ersättningsrätt.

Intyg och övriga uppgifter skola förvaras bland kassans handlingar.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Fondbildning**41 §.**

Erkänd arbetslöshetskassa skall såsom fond avsätta tillgångar, motsvarande per medlem räknat,

om kassan har minst 10 000 medlemmar: minst *två gånger genomsnittliga beloppet per medlem av de tio sistförflutna årens inkomster i form av erlagda avgifter, räntor och erhållet statsbidrag,*

om kassan har högst 500 medlemmar: minst *fyra* gånger ett på samma sätt beräknat belopp, och

om kassan har flera än 500 men färre än 10 000 medlemmar: minst det belopp, tillsynsmyndigheten med ledning av ovan angivna *siffror* bestämmer.

Har under tioårsperioden försäkringsersättningarnas belopp, förvaltningskostnaderna eller statsbidraget ökats avsevärt, äger tillsynsmyndigheten föreskriva, att såsom fond skola avsättas större tillgångar än som följer av vad i första stycket sägs.

Intill dess erkänd arbetslöshetskassa varit i verksamhet under tio år skall tillsynsmyndigheten årligen, med hänsynstagande till vad ovan sägs, bestämma fondens minimibelopp.

Utbetalning av ersättning må ej påbörjas, förrän tillsynsmyndigheten med hänsyn till kassans tillgångar samt kassans ekonomiska ställning i övrigt lämnat medgivande därtill.

Överskott å verksamheten skall tillföras fonden.

Fonden får endast tagas i anspråk, i den mån kassans inkomster ej förslå till täckande av kassans löpande utgifter.

42 §.

Fondens tillgångar skola redovisas

1) *i obligationer eller andra skuld-*

Erkänd arbetslöshetskassa skall såsom fond avsätta tillgångar, motsvarande per medlem räknat,

om kassan har minst 10 000 medlemmar: minst *summan av förvaltningskostnaden per medlem under det sistförflutna försäkringsåret och det genomsnittliga ersättningsbelopp kassan utgivit per ersättningsdag och medlem under det sistförflutna försäkringsåret, multiplicerat med det genomsnittliga antalet ersättningsdagar per medlem under de tio senaste försäkringsåren,*

om kassan har högst 1 500 medlemmar: minst *två* gånger ett på samma sätt beräknat belopp, och

om kassan har flera än 1 500 men färre än 10 000 medlemmar: minst det belopp, tillsynsmyndigheten med ledning av ovan angivna *tal* bestämmer.

Fondens tillgångar skola redovisas

1) *i obligationer utfärdade av sta-*

(Nuvarande lydelse)

förbindelser, som utfärdats eller garanterats av staten,

2) i obligationer, utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan eller Svenska skeppshypotekskassan eller av hypoteksaktiebolag, som enligt vad därom finnes stadgat står under tillsyn av bank- och fondinspektionen,

3) i fordringsbevis, utfärdade av riksbanken, svenskt bankaktiebolag, postsparbanken, svensk sparbank, Svenska jordbrukskreditkassan eller centralkassa för jordbrukskredit, med undantag av sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd, eller

5) med tillsynsmyndighetens medgivande i fastighet, avsedd för kassans verksamhet, eller i aktier i aktiebolag eller andelar i ekonomisk förening, därest bolaget eller föreningen uteslutande har till uppgift att äga och förvalta sådan fastighet; dock att i varje fall åbyggnad å fastigheten skall vara brandförsäkrad i försäkringsbolag, som avses i lagen om försäkringsrörelse, eller i utländsk försäkringsanstalt med rätt

(Föreslagen lydelse)

ten, kommun, Sveriges allmänna hypoteksbank eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa,

2) i obligationer, garanterade av staten eller kommun,

3) i obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som offentligen utbjudits av svenskt bankaktiebolag, med undantag av sådana förskrivningar, som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

4) i andra skuldförbindelser utfärdade eller garanterade av staten eller kommun eller utfärdade av riksbanken, postbanken, bankaktiebolag, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit,

5) med tillsynsmyndighetens medgivande intill högst en femtedel av fondens tillgångar i skuldförbindelser, för vilka kassan äger säkerhet genom inteckning i annan fastighet än industrifastighet eller i tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, varvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet icke må medräknas taxeringsvärdet å växande skog; dock skall åbyggnad, för att inteckning i fastigheten må

(Nuvarande lydelse)

att driva försäkringsrörelse här i riket.

Utan hinder av vad ovan föreskrivits må med tillsynsmyndighetens medgivande högst en femtedel av fondens tillgångar redovisas i skuldförbindelser, för vilka kassan äger säkerhet genom inteckning i fast egendom eller tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde; och skall i fråga om brandförsäkring av åbyggnad gälla vad vid 5) stadgas.

(Föreslagen lydelse)

godkännas, vara brandförsäkrad i försäkringsbolag, som avses i lagen om försäkringsrörelse, eller i utländsk försäkringsanstalt med rätt att driva försäkringsrörelse här i landet, samt

6) med tillsynsmyndighetens medgivande i fastighet, avsedd för kassans verksamhet, varvid i fråga om brandförsäkring av åbyggnad skall gälla vad som stadgas i 5).

Styrelse m. m.**43 §.**

Av erkänd arbetslöshetskassas styrelse skall tillsynsmyndigheten efter förslag av kassan utse en ledamot jämte suppleant för honom.

Styrelseledamot, som utsetts av tillsynsmyndigheten, äger för uppdragets fullgörande uppbära ersättning med belopp, som bestämmes av tillsynsmyndigheten.

44 §.

I erkänd arbetslöshetskassa, som har lokalavdelningar å olika orter, skall den befogenhet, som tillkommer sammanträde med kassan, helt utövas av valda ombud.

III. Om tillsyn å erkända arbetslöshetskassor och om återkallande av antagande**45 §.**

Hos tillsynsmyndigheten skall över erkända arbetslöshetskassor föras en förteckning, vilken beträffande envar sådan kassa skall innehålla hänvisning till inskrivningar rörande kassan i understödsföreningsregistret samt uppgift om kassans verksamhetsområde och postadress. Har kassa medgivits att utöva verksamhet med lägre medlemsantal än 1 500, skall uppgift jämväl härom intagas i förteckningen.

46 §.

Erkänd arbetslöshetskassas räkenskaper skola avslutas för försäkringsår samt föras i enlighet med bokföringslagen den 31 maj 1929 jämte de särskilda föreskrifter, som tillsynsmyndigheten därutöver meddelar.

I balansräkningen skall såsom skuld upptagas ett belopp, minst motsvarande det för kassa av ifrågasvarande storlek föreskrivna lägsta fondbeloppet.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

47 §.

Tillsynsmyndigheten har att tillhandagå med råd och upplysningar i fråga om åtgärder, som må erfordras för antagande till erkänd arbetslöshetskassa, ävensom beträffande det lämpliga inrättandet av sådan kassas verksamhet.

Tillsynsmyndigheten skall vidare övervaka, att erkänd arbetslöshetskassa bedriver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och kassans stadgar samt på ett i övrigt ändamålsenligt sätt.

Erkänd arbetslöshetskassa är pliktig att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att granska kassans räkenskaper, protokoll och övriga handlingar samt att lämna dem tillträde till sammanträde med kassan eller dess styrelse. Kassa åligger ock att till tillsynsmyndigheten insända de handlingar och uppgifter rörande verksamheten, som myndigheten begär.

Tillsynsmyndigheten äger fastställa för kassornas verksamhet erforderliga formulär; och kassa är skyldig att i föreskriven ordning begagna formulären.

Närmare bestämmelser om övervakandet av de erkända arbetslöshetskassorna meddelas av Konungen.

48 §.

Har medlemsantalet i erkänd arbetslöshetskassa nedgått under 1 500 eller, i fråga om kassa som erhållit medgivande att utöva verksamhet med lägre medlemsantal än 1 500, under det tal som tillsynsmyndigheten bestämt, åligger det styrelsen för kassan att ofördröjligen därom göra anmälan hos tillsynsmyndigheten.

I anledning av anmälan, som nu sagts, har tillsynsmyndigheten att så snart ske kan meddela beslut, huruvida det må vara kassan medgivet att likväl fortsätta sin verksamhet som erkänd arbetslöshetskassa. Lämnas sådant medgivande, skall tillsynsmyndigheten tillika bestämma visst tal, under vilket kassans medlemsantal ej må nedgå, vid äventyr att medgivandet återkallas.

Har medgivande, som i andra stycket sägs, ej lämnats eller har sådant medgivande lämnats och kassans medlemsantal därefter nedgått under det nya talet och detta icke inom tre månader åter uppnåtts, skall kassan vara pliktig att träda i likvidation.

49 §.

Finner tillsynsmyndigheten, att avvikelse från denna förordning förekommer eller att eljest anledning till anmärkning mot erkänd arbetslöshetskassas verksamhet föreligger, äger tillsynsmyndigheten meddela kassan anvisning att vidtaga den åtgärd eller den förändring av kassans verksamhet, som provas erforderlig. Därvid skall tillsynsmyndigheten bestämma viss skälig tid, inom vilken anvisad åtgärd eller förändring skall hava vidtagits.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Finnes kassa icke tillbörligen ställa sig sålunda meddelad anvisning till efterrättelse, må antagandet återkallas eller kassan förklaras vara rätten till statsbidrag helt eller delvis för viss tid förlustig.

Har anvisning enligt 78 § lagen om understödsföreningar meddelats kassa och finnes kassan icke tillbörligen ställa sig anvisningen till efterrättelse, må tillsynsmyndigheten, där den ej finner skäl föreligga att tillämpa i nämnda paragraf därför stadgad påföljd, förfara enligt andra stycket här ovan.

Aterkallande av antagande må ej ske utan att tillfälle lämnats kassan att å sammanträde fatta beslut i anledning av lämnad anvisning.

50 §.

1 m o m. Talan mot beslut av erkänd arbetslöshetskassa enligt denna förordning föres genom besvär hos tillsynsmyndigheten.

Mot tillsynsmyndighetens beslut i ärende angående försäkring enligt denna förordning föres talan genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Beslut som avses i andra stycket må av tillsynsmyndigheten underställas försäkringsdomstolens prövning, om det för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning är av synnerlig vikt att saken prövas av domstolen eller eljest särskilda skäl förefinnas för sådan prövning.

2 m o m. Besvär skola ingivas till den myndighet eller det organ som meddelat beslutet.

Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts direkt till den myndighet, som har att pröva besvären, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit före besvärstidens utgång.

Beträffande tid för anförande av besvär skall jämväl i fråga om erkänd arbetslöshetskassas beslut tillämpas vad som är föreskrivet i lagen om besvärstid vid talan mot förvaltande myndighets beslut.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Om delgivning av beslut, som av tillsynsmyndigheten meddelats enligt denna förordning, så ock om besvär över sådant beslut skall gälla vad i 79 § lagen om understödsföreningar finnes stadgat; dock må klagan icke föras över beslut, som av tillsynsmyndigheten meddelats angående beskaffenheten av arbetskonflikt inom område, där kollektivavtal gäller.

Erkänd arbetslöshetskassas och tillsynsmyndighetens beslut lända till omedelbar efterrättelse, om ej annat föreskrivits i beslutet eller bestämmes av myndighet som har att pröva beslutet.

3 m o m. Om besvär över beslut, som tillsynsmyndigheten meddelat enligt denna förordning i annat fall än som avses i 1 mom., samt om delgivning av sådant beslut skall gälla vad i 79 § lagen om understödsföreningar finnes stadgat.

4 m o m. Talan må ej föras mot tillsynsmyndighetens beslut angående beskaffenheten av arbetskonflikt inom område, där kollektivavtal gäller.

IV. Straffbestämmelser

51 §.

Styrelseledamot eller annan, som vid ansökan om antagande mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med dagsböter.

Försummas anmälan, som är föreskriven i 48 §, straffes den försumlige med böter från och med fem till och med trehundra kronor. Sådan försumelse åtalas vid allmän underrätt i den ort, där kassans styrelse har sitt säte.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1964.

Har medlem vid förordningens ikraftträdande fullgjort eller skall han anses hava fullgjort karenstid eller del därav enligt äldre bestämmelser, skall vid tillämpning av 28 § nämnda tid anses fullgjord enligt paragrafens nya lydelse.

Äldre bestämmelser skola äga tillämpning beträffande skuldförbindelser, aktier och andelar i ekonomisk förening, vilka kassa förvärvat före ikraftträdandet.

Besvär över tillsynsmyndighetens beslut, vilka anförts före ikraftträdandet, skola prövas enligt de äldre bestämmelserna.

Förslag

till

Förordning

angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor

Härigenom förordnas beträffande förordningen den 14 december 1956 om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor¹, dels att i 1, 3—6, 9 och 10 §§ orden »daghjälp», »daghjälpsbidrag», »daghjälpsbidraget», »familjetillägg» och »familjetilläggsbidrag» skola ersättas med orden »dagpenning», »dagpenningbidrag», »dagpenningbidraget», »barn tillägg» och »barn tilläggsbidrag», dels ock att 2, 7 och 8 §§ samt bilagan till förordningen skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Grundstatsbidrag utgår, där ej annat följer av vad nedan sägs, för varje dag, för vilken *daghjälp* utgivits, med *dels ett grundbelopp av tre kronor 25 öre vid en daghjälp av sex kronor, dels ock ett tilläggsbelopp av 25 öre för varje hel krona, varmed daghjälpen överstiger sex kronor; dock må grundstatsbidraget ej i något fall uppgå till högre belopp än sex kronor för varje ersättningsdag.*

För dag, då halv ersättning utgives enligt 29 § 2 mom. förordningen om erkända arbetslöshetskassor, skall grundstatsbidrag utgå med hälften av belopp, som i första stycket sägs.

Grundstatsbidrag utgår, där ej annat följer av vad nedan sägs, för varje dag, för vilken *dagpenning* utgivits, med *den procentuella andel av dagpenningen, som framgår av följande tabell.*

Dagpenningklass	Bidragsprocent
A	50,0
B	48,9
C	47,9
D	46,8
E	45,7
F	44,6
G	43,0
H	42,0
I	40,4
J	39,3
K	37,7
L	36,6
M	35,0

¹ Senaste lydelse av 2 §, se SFS 1959:534, och av 3—6 och 8—10 §§, se SFS 1958:101.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Överstiger för viss kassa eller klass antalet ersättningsdagar per medlem under försäkringsåret det genomsnittliga antal ersättningsdagar per medlem och försäkringsår, som förekommit för de erkända arbetslöshetskassorna under de tio närmast föregående försäkringsåren, med 100 procent eller mer, utgår ett tillägg till grundstatsbidraget med 25 procent av detta. Överstiger för viss kassa eller klass antalet ersättningsdagar per medlem under försäkringsåret nyssnämnda genomsnittliga antal ersättningsdagar med 75 procent men ej med 100 procent, utgår ett tillägg till grundstatsbidraget med 10 procent av detta.

7 §.

I fråga om medlem, som vid ingången av visst försäkringsår fyllt 67 år, utgår grundstatsbidrag, daghjälsbidrag och familjetilläggsbidrag för högst *sjuttioåtta* ersättningsdagar under försäkringsåret.

I fråga om medlem, som vid ingången av visst försäkringsår fyllt 67 år, utgår grundstatsbidrag och tillägg därtill, dagpenningbidrag och barntilläggsbidrag för högst *sjuttiofem* ersättningsdagar under försäkringsåret.

8 §.

Förvaltningsbidrag — — — av tillsynsmyndigheten.

Medlemsbidrag utgår, där ej annat följer av vad *i tredje stycket* sägs, med *fem* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som icke överstiger 3 000, med *fyra* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 3 000 men icke 25 000, och med *tre* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 25 000.

Medlemsbidrag utgår, där ej annat följer av vad *nedan* sägs, med *sex* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som icke överstiger 3 000, med *fem* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 3 000 men icke 25 000, och med *fyra* kronor per årsmedlem för det antal årsmedlemmar, som överstiger 25 000.

Har erkänd arbetslöshetskassa varit antagen endast under del av för-

(Nuvarande lydelse)

(Nuvarande lydelse)

säkringsåret, skall medlemsbidraget beräknas på grundval av det genomsnittliga antal medlemmar, som förelegat vid utgången av varje i 9 § första stycket angiven period, under vilken antagandet hela tiden varit gällande, samt utgå med det jämka- de belopp, som svarar mot den del av försäkringsåret antagandet varit gällande.

Då kassa ----- skall utgå.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1964. Äldre bestämmelser skola dock äga tillämpning i fråga om statsbidrag för tiden före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

Bilaga

Bilaga till förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor

Antal ersättningsdagar per medlem	Dagpenningbidragets storlek i procent av hela bidragsunderlaget enligt 3 § vid olika antal ersättningsdagar per medlem	Antal ersättningsdagar per medlem	Dagpenningbidragets storlek i procent av hela bidragsunderlaget enligt 3 § vid olika antal ersättningsdagar per medlem
0.00—2.50	0.0	8.00	51.4
2.70	3.0	9.00	56.0
3.00	7.2	10.00	60.0
3.25	10.8	11.00	63.2
3.50	13.9	12.00	65.8
3.75	16.9	13.00	68.0
4.00	19.9	14.00	69.8
4.25	22.8	15.00	71.3
4.50	25.3	16.00	72.4
4.75	27.8	17.00	73.3
5.00	30.3	18.00	74.0
5.25	32.5	19.00	74.5
5.50	34.7	20.00	74.8
6.00	38.7	21.00	74.9
7.00	45.6	22.00 och däröver	75.0

Särskilda bestämmelser:

Vid annat antal ersättningsdagar per medlem än sådant som direkt framgår av tabellen interpoleras lineärt mellan de i tabellen angivna procentalen, varvid det erhållna resultatet avrundas till närmaste tiondels procent. Vid lika avstånd sker avrundningen uppåt.

Förslag

till

Lag**angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar**

Härigenom förordnas, att 45 § lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar¹ ävensom överskriften omedelbart framför samma paragraf skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

Om klander av understödsföreningens beslut.

(Föreslagen lydelse)

Om talan mot understödsföreningens beslut.

45 §.

Angående talan mot beslut av erkänd arbetslöshetskassa i vissa fall gäller vad därom är särskilt föreskrivet.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller föreningsmedlem, att *understödsföreningens beslut* icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller föreningens stadgar, äge därå tala genom stämning å föreningen inom tre månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller föreningsmedlem, att *beslut av understödsförening i annat fall än som avses i första stycket* icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller föreningens stadgar, äge därå tala genom stämning å föreningen inom tre månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Har klandertalan — — — för registrering.

Domstols utslag — — — instämt klandertalan.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1964.

Mål, vari klandertalan mot erkänd arbetslöshetskassas beslut väckts före ikraftträdandet, skall behandlas enligt äldre lag.

¹ Senaste lydelse av 45 §, se SFS 1946:854.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 26 maj 1961 om försäkringsdomstol skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Försäkringsdomstolen upptager enligt vad därom är stadgat mål, vari besvär anförts över riks-försäkringsverkets *eller* försäkringsrådets beslut, ävensom mål, vilka av riks-försäkringsverket underställas domstolens prövning.

Försäkringsdomstolen upptager enligt vad därom är stadgat mål, vari besvär anförts över *beslut av* riks-försäkringsverket, försäkringsrådet *eller tillsynsmyndigheten för erkända arbetslöshetskassor*, ävensom mål, vilka av riks-försäkringsverket *eller nämnda tillsynsmyndighet* underställas domstolens prövning.

Över försäkringsdomstolens — — — ej föras.

Försäkringsdomstolen har — — — finnes erforderligt.

Denna lag träder i kraft den 1 september 1964.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 feb-
ruari 1964.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, fråga rörande *ändring i förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor m. m.* samt anför.

Inledning

Den frivilliga statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen handhas av arbetslöshetskassor, organiserade av de försäkrade själva och erkända av en statlig tillsynsmyndighet. Kassorna är i föreningsrättsligt hänseende organiserade som understödsföreningar och lyder såsom sådana under lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar. Enligt 1 § kungörelsen den 8 november 1912 (nr 304) angående tillsyn å understödsföreningar i dess lydelse jämlikt kungörelsen den 24 maj 1957 (nr 224) är arbetsmarknadsstyrelsen tillsynsmyndighet för kassorna.

Gällande lagstiftning om arbetslöshetsförsäkringen omfattar i övrigt förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor (arbetslöshetskasseförordningen)¹, förordningen samma dag (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor (statsbidragsförordningen)², kungörelsen den 27 juni 1957 (nr 481) med tillämpningsföreskrifter till arbetslöshetskasseförordningen och kungörelsen samma dag (nr 482) angående handläggningen av frågor om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t den 30 september 1960 tillsattes en utredning för översyn av arbetsmarknadspolitiken — arbetsmarknadsutredningen. Denna utredning, vars arbete pågår, behandlar frågor rörande arbetslöshetsförsäkring endast i den mån det föranleds av dess uppdrag

¹ Ändr. SFS 1958:100 och 145 samt 1959:533.

² Ändr. SFS 1958:101 och 1959:534.

att göra en avvägning mellan olika åtgärder i samband med arbetslöshet. För att företa en översyn av arbetslöshetsförsäkringen tillkallades enligt be- myndigande samma dag särskilda utredningsmän — *1960 års arbetslöshets- försäkringsutredning*.¹

Arbetslöshetsförsäkringsutredningen har numera slutfört sitt arbete och därvid lagt fram betänkande (SOU 1963: 40) med förslag till ändring i 1956 års förordning om erkända arbetslöshetskassor samt till därav föranledda ändringar i vissa av de andra nyss nämnda författningarna. Till betänkandet är fogade en reservation och tre särskilda yttranden.

Över betänkandet har efter remiss yttranden avgivits av arbetsmarknads- styrelsen, försäkringsdomstolen, socialstyrelsen, riksrevisionsverket, riks- försäkringsverket, överstyrelsen för yrkesutbildning, bankinspektionen, kommerskollegium, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Öster- götlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Gävleborgs och Norrbottens län. I samband härmed har yttranden bifogats från sex länsarbetsnämnder, nio handelskammare samt ett antal kommunala myndigheter. Remissyttran- den har vidare avgivits av utrikesdepartementets understödsnämnd, lands- organisationen i Sverige, svenska arbetsgivareföreningen, tjänstemännens centralorganisation, de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation, vägarbetarnas erkända arbetslöshetskassa, svenska lantarbetsgivareför- eningen, handelns arbetsgivareorganisation, Sveriges arbetares centralorga- nisation, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges hantverks- och industriorga- nisation, riksförbundet landsbygdens folk, svenska stadsförbundet, svenska kommunförbundet, svenska socialvårdsförbundet, försäkringskasseförbun- det och Sveriges redareförening. Därjämte har yttranden inkommit från folkpartiets ungdomsförbund och fartygsbefällets erkända arbetslöshets- kassa.

I prop. 1964: 115 har förslag lagts fram om reformering av arbetslös- hetsförsäkringen och därmed sammanhängande statsbidrag. Förslaget in- nebär i stora drag följande.

Försäkringen avses behålla sin frivilliga karaktär. Den skall omfatta sam- ma grupper av arbetstagare och företagare som hittills, således även ålders- pensionärer. För dem skall emellertid kassaersättningar reduceras i för- hållande till utgående pensionsförmåner. Försäkringen anpassas efter fem- dagarsvecka för alla försäkrade, alltså även för dem som alltjämt kommer att ha sexdagarsvecka. Maximum för dagpenningen, vilken motsvarar den

¹ Ledamoten av riksdagens andra kammare Ingemund Bengtsson, ordförande, direktörsassis- tenten i Svenska arbetsgivareföreningen S.-W. Beckman, föreståndaren för Byggnadsarbetar- nas erkända arbetslöshetskassa Algot Elf, ledamoten av riksdagens andra kammare Thor- björn Fälldin, föreståndaren för Skogsarbetarnas erkända arbetslöshetskassa Otto Malmberg, kassören i Svenska fabriksarbetareförbundets avdelning 7 Elna Nilsson, ombudsmannen i Han- delstjänstemannaförbundet Nils Roth och förste länsassessorn Arne Steneborn. Experter åt utred- ningen har varit t.f. länsarbetsdirektören Gunnar Andersson och byråchefen i arbetsmark- nadsstyrelsen Bernt Erici samt fiskalen i Svea hovrätt Hans-Olov Stark.

nuvarande daghjälp, höjs från 20 till 40 kr. Av familjetillägget behålls endast barntillägget om 2 kr. per barn. Överförsäkringsreglerna behålls men förenklas. Ersättningstiden förlängs i kalenderveckor räknat.

Under varje försäkringsår skall fordras endast en karensperiod och den skall omfatta fem dagar inom en ram av fyra veckor. Ersättning utgår i princip inte för enstaka arbetslös dag i en kalendervecka. Vissa undantag från denna princip skall dock kunna medges.

Försäkringen skall liksom hittills finansieras med medlemsavgifter, statsbidrag och ränteinkomster. Det nuvarande grundstatsbidraget består men utgår med procentuell andel av dagpenningen i stället för med fasta belopp. Dagpenningbidrag, motsvarande det nuvarande daghjälpbidraget, samt barntilläggsbidrag och förvaltningsbidrag utgår efter i stort samma grunder som hittills. Ett särskilt tillägg till grundstatsbidraget tillkommer såsom medel för att utjämna skillnaderna i avgifter mellan kassorna.

På grundval av vad jag sålunda och i övrigt anfört i min framställning tidigare denna dag angående grunderna för en reformering av arbetslöshetsförsäkringen har arbetslöshetsförsäkringsutredningens förslag till författningsändringar överarbetats inom inrikesdepartementet. Därvid har upprättats förslag till

- 1) *förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor;*
- 2) *förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor;*
- 3) *lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar; samt*
- 4) *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol.*

Jag anhåller att nu få till närmare behandling uppta dessa författningsförslag, vilka torde få fogas som *bilaga*¹ vid protokollet i detta ärende.

Förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor

10 §.

Enligt 38 § tredje stycket skall beslut om fränkännande av ersättning för viss tid och om innehållande av ersättning beträffande medlem, som svikligen uppgivit eller förtigit något förhållande av betydelse för bedömning av hans rätt till ersättning, anmälas för tillsynsmyndigheten. Sådan anmälningsskyldighet har ansetts böra införas även för de i 10 § reglerade fallen att medlem vägras inträde i eller utesluts ur kassa av ifrågavarande anledning.

¹ Bilagan, som fränsett en redaktionell jämkning i det under 3) upptagna lagförslaget är likalydande med de vid propositionen fogade förslagen, har här uteslutits.

11 §.

Ändringarna i denna paragraf har tillkommit för att göra det möjligt att anpassa arbetslöshetsförsäkringen till internationella överenskommelser.

Erkända arbetslöshetskassor äger enligt 25 § överenskomma att tid, för vilken medlem betalat avgift i en kassa, helt eller delvis får räknas honom till godo i annan kassa när han övergår till denna. Detsamma gäller tid som enligt 23 § skall tillgodoräknas trots att avgift inte erlagts. Överenskommelse av motsvarande innebörd får träffas med erkänd arbetslöshetskassa i främmande stat, där obligatorisk arbetslöshetsförsäkring inte finns. Också för det fall att obligatorisk försäkring finns i främmande stat kan svensk kassa medge att tid, för vilken avgift erlagts till den främmande statens försäkring, får tillgodoräknas vid tillämpning av 23 §.

Arbetsmarknadsstyrelsen erinrar i sitt remissyttrande om ett av Europarådets expertkommitté för social trygghet utarbetat förslag till konvention rörande social trygghet för utlänningar och flyttande personer. Enligt detta förslag skall arbetsperioder, som fullgjorts i ett land, där lagstiftningen rörande arbetslöshetshjälp avser ett av avgifter oberoende system, även få tillgodoräknas vid flyttning till ett land med avgiftssystem. Arbetsmarknadsstyrelsen anser en sådan tillgodoräkningsrätt önskvärd och föreslår därför att 25 § utformas så att Sverige kan ratificera en blivande konvention i enlighet med expertkommitténs förslag.

Jag biträder uppfattningen att arbetslöshetskasseförordningen nu bör utformas så att den gör det möjligt för kassorna att tillämpa de internationella överenskommelser som vårt land kan komma att ansluta sig till. Detta bör emellertid ske genom en allmänt hållen bestämmelse som medger avvikelser från förordningens alla föreskrifter om rätt att vinna inträde och kvarstå som medlem i arbetslöshetskassa och att erhålla ersättning från kassan. En sådan bestämmelse har därför intagits som ett nytt stycke i 11 §, vilken i övrigt behandlar frågor om andra än svenska medborgare. Eftersom stycket avser även ersättningsrätt har till avsnittets rubrik fogats »m. m.».

Överenskommelser med kassa i främmande stat torde inte träffas utan att en överenskommelse finns mellan Sverige och den främmande staten. Motsvarande torde gälla om medgivande att tillgodoräkna tid för vilken avgift erlagts till främmande stats försäkring. Införes det här föreslagna tillägget till 11 §, bör därför 25 § första stycket andra punkten och andra stycket upphävas och 31 § 2 mom. ändras.

16 §.

Gällande bestämmelser. Alltsedan arbetslöshetsförsäkringens tillkomst har gällt att avgiftsbetalning skall ske endast för tid, då medlem för annans räkning utfört avlönat arbete annorstädes än i sitt hem. Med arbetad tid jämställs tid, då medlem haft semester eller eljest med helt eller delvis bibe-

hållen avlöning åtnjutit ledighet av annan anledning än sjukdom, värnpliktstjänstgöring eller barnsörd. Skyldighet att erlägga avgift kan åläggas även medlemmar, som är hemarbetare eller egna företagare. För all övrig tid är den försäkrade avgiftsbefriad. Medlemmarna skall själva svara för att avgift erläggs i rätt tid till kassan då avgiftsskyldighet föreligger. Om avgift inte erlagts inom föreskriven tid anses medlemmen ha utträtt ur kassan. Dessa bestämmelser återfinns i 17 och 24 §§ arbetslöshetskasseförordningen. Av 16 § följer att fasta medlemsavgifter skall upptas för tid då den försäkrade inte är befriad från avgiftsskyldighet.

Utredningen. Systemet med en långt gående avgiftsbefrielse har sin grund i arbetslöshetsförsäkringens nära anknytning till de fackliga organisationerna, som har motsvarande avgiftsbestämmelser. Utredningen framhåller att avgiftssystemet är administrativt tungrott och arbetskrävande och att det minskar möjligheterna att använda moderna kontorsmaskiner. Framför allt är det svårt att kontrollera att vederbörliga avgifter erlagts för tid för vilken avgiftsskyldighet förelegat och att avgifterna redovisats för rätt tid, en kontroll som sker främst med hjälp av inkommande arbetsgivarintyg. Det har även i vissa fall visat sig omöjligt att med det nuvarande systemet hindra avgiftsbefrielse för tid, för vilken avgift rätteligen skulle ha erlagts. Genom de relativt komplicerade bestämmelserna i fråga om avgiftsskyldighet är det vidare ofta svårt för den enskilde medlemmen att veta, när avgift skall erläggas.

Utredningen föreslår därför att kontinuerlig avgiftsbetalning blir möjlig. Det innebär betalning av en årspremie, normalt uppdelad på 12 månader eller 52 veckor. Tack vare den obligatoriska sjukförsäkringen samt förbättrade förmåner vid arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring och havandeskapsledighet finns enligt utredningen numera bättre möjligheter än tidigare att utta en kontinuerlig avgift av den arbetslöshetsförsäkrade. Utredningen understryker att kontinuerlig avgiftsbetalning i och för sig normalt inte bör medföra höjda avgifter. Den avgift per månad eller vecka som erfordras vid kontinuerlig betalning kan nämligen beräknas med utgångspunkt i vad som betalas i en dagpenningklass i genomsnitt per medlem och år efter de normer för avgiftsbefrielse som gäller för närvarande. Denna avgift blir i allmänhet lägre beroende på att avgiftsbefrielsen bortfaller.

Kontinuerlig avgiftsbetalning bör enligt utredningen göras formellt möjlig genom att hänvisningen i 16 § till den tid, för vilken avgift skall erläggas, slopas.

Förslaget innebär inte någon saklig ändring i de försäkrades möjligheter att bygga upp ersättningsrätten i arbetslöshetskassorna. Vid prövningen av avgiftsvillkoren skall fortfarande tillämpas bestämmelserna i 24 § arbetslöshetskasseförordningen om vilka avgifter som normalt får tillgodoräknas.

Slutligen nämner utredningen att en förutsättning för att en arbetslöshetskassa skall kunna göra någon administrativ vinst genom det föreslagna

avgiftssystemet är, att vederbörande fackförbund samtidigt övergår till det.

Remissyttrandena. Förslaget tillstyrks av *arbetsmarknadsstyrelsen* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*, vilken omtalar att försöksverksamhet visat att kontinuerlig avgiftsbetalning mötts med förståelse av medlemmarna och avsevärt underlättat det administrativa arbetet. Samorganisationen anser att de olika arbetslöshetskassorna bör kunna i samråd med tillsynsmyndigheten fastställa sådana regler för avgiftsbetalningen som bäst lämpar sig för varje arbetstagargrupp.

Departementschefen. Jag biträder utredningens förslag om att göra det möjligt för kassorna att tillämpa det avgiftssystem som från olika synpunkter kan vara lämpligast. På grund härav har gjorts en ändring i 16 §, varigenom bestämmelsen om tid för avgifterna utgått. Viktigt är att systemet med kontinuerlig avgiftsbetalning inte ökar avgifterna. Det vid remissbehandlingen framkomna förslaget att avgiftsreglerna skall fastställas i samråd med tillsynsmyndigheten anser jag därför böra följas.

18 §.

Ändringarna i denna paragraf innebär att ordet daghjälp utbyts mot dagpenning, att familjetillägg ersatts med barntillägg samt att möjligheten att utge ersättning i naturaförmåner slopats.

19 §.

Ändringarna i denna paragraf innebär att bestämmelserna om make- och husföreståndarinnettillägg utgått.

21 §.

Av 33 § i dess föreslagna lydelse följer att försäkringsersättning kan utgå när kassamedlem har arbetat mindre än fyra dagar i veckan vid det företag där han fortlöpande är anställd. Ersättningsrätten är inte som hittills beroende av att minskningen i antalet arbetsdagar varit en följd av driftsinskränkning. Även då minskningen haft sin grund t. ex. i rationalisering kan ersättning utgå. 21 § första stycket har omarbetats så att det korresponderar med 33 § i fråga om de fall då arbetsgivarintyg begärs rörande där avsett s. k. korttidsarbete.

22 §.

Ändringen i denna paragraf avser sättet för kassamedlemmarnas arbetskraftsutbud och kontakt med arbetsförmedlingen.

Gällande bestämmelser. Medlem i erkänd arbetslöshetskassa skall vid arbetslöshet fortlöpande vara anmäld såsom arbetssökande hos den offent-

liga arbetsförmedlingen och för varje dag deklarerar sin arbetslöshet på s. k. kassakort. Enligt 22 § skall medlem personligen besöka förmedlingen varje dag, för vilken han önskar erhålla daghjälp. Av 28 § 1 mom. första stycket framgår att sådant besök också fordras varje dag för vilken han vill räkna karenstid.

Utredningen erinrar om att ersättning f. n. inte kan utgå för helgdagar och vissa andra i 32 § arbetslöshetskasseförordningen angivna dagar samt upplyser att i praxis den regeln tillämpas att arbetslös medlem är skyldig att åtaga sig erbjudet lämpligt arbete även på sådana dagar trots att de inte berättigar till ersättning. För att få räkna karenstid och erhålla ersättning för vanliga arbetsdagar måste medlemmen således vara beredd att ta arbete även under helgdagar. Detsamma bör enligt utredningen gälla för den sjätte dag som i femdagarsförsäkringen inte berättigar till ersättning. Utredningen föreslår att denna ordning nu lagfästs genom att i 22 § som villkor för ersättning föreskrivs bl. a. att medlem skall stå till arbetsmarknadens förfogande varje dag under den tid han är anmäld som arbetsökande hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Utredningen nämner vidare att kravet på dagligt personligt besök hos arbetsförmedlingen numera begränsats till i allmänhet ett besök i veckan och föreslår att denna ordning upptas som huvudregel i besöksbestämmelserna.

Remissyttrandena. Utredningens uppfattning att skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande bör omfatta även dagar då ersättning inte utgår från kassan biträds av alla remissinstanser som yttrar sig härom, nämligen *arbetsmarknadsstyrelsen, länsstyrelsen i Östergötlands län, länsarbetsnämnderna i Östergötlands, Västmanlands och Jämtlands län, landsorganisationen, tjänstemännens centralorganisation* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*. Skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande innebär emellertid enligt *landsorganisationens* uppfattning ett nytt försäkringsvillkor. En medlem kan av olika skäl bli förhindrad att anta arbete vissa dagar, då han är anmäld som arbetsökande vid arbetsförmedlingen. Nuvarande praxis innebär att medlem på kassakortet kan deklarerar hinder att stå till arbetsmarknadens förfogande utan annan påföljd än att ersättningsrätten för sådan dag bortfaller. Detta gäller givetvis inte om anmälan sker först i samband med ett konkret arbetserbjudande. LO anser att denna praxis bör behållas. Samma uppfattning har bl. a. *arbetsmarknadsstyrelsen* och *samorganisationen*.

Länsstyrelsen och *länsarbetsnämnden i Östergötlands län* påpekar att varken den gällande eller den av utredningen föreslagna lydelsen av 22 § ger vid handen att medlemmen måste besöka arbetsförmedlingen redan den första arbetslösa dagen och därefter stå anmäld som arbetsökande för att få rätt att räkna karenstid redan från nämnda dag. För att inte ge intryck av att

besöksskyldighet föreligger först efter intjänad karenstid bör 22 § förse med en hänvisning till karensbestämmelserna i 28 §.

Departementschefen. I likhet med utredningen och remissinstanserna anser jag att arbetslös kassamedlem för att bli berättigad att tillgodoräkna sig karenstid och erhålla ersättning bör vara beredd till arbete även sådana dagar då kassaersättning inte kan utgå, exempelvis den sjätte dagen i femdagarsförsäkringen, sön- och helgdag och s. k. storhelgdagsaftnar (32 § första stycket och andra stycket 1) och 2) enligt den föreslagna nya lydelsen) samt dag då till följd av förordnande enligt 33 § dagpenning inte skall utgå.

Det arbete, som medlemmen skall vara skyldig att anta, bör uppenbarligen vara att anse som lämpligt enligt 36 §. Liksom hittills bör medlemmen också vara anmäld som arbetssökande under den tid han vill tillgodoräkna för karens och ersättning. Som framhålls i några yttranden måste man emellertid räkna med att medlem kan bli förhindrad att åtaga sig erbjudet lämpligt arbete viss dag eller flera dagar under tid då han är anmäld som arbetssökande. Kan skälet till sådant hinder godtas av kassan bör i enlighet med gällande praxis medlemmen äga rätt att på sitt kassakort deklarera hinder utan annan påföljd än att den tid, som hindret omfattar, inte beaktas vid beräkning av karenstid eller ersättningsgilla dagar. Detta kommer till uttryck i första stycket andra punkten.

Karenstid får inte räknas tidigare än från och med det första besöket hos arbetsförmedlingen. Detta framgår av 28 § 1 mom. första stycket, där det krävs att intyg om sådant besök, eller om befrielse därifrån, skall företes för varje karensdag. Jag anser i likhet med några remissinstanser att 22 §, som behandlar medlemmarnas kontakt med arbetsförmedlingen, bör innehålla en tydlig föreskrift om vad sålunda gäller så att missförstånd undviks. Föreskriften har intagits i första stycket första punkten.

Vid utformningen av paragrafen har även beaktats vad utredningen föreslagit om antalet besök.

23 §.

Rätten till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen är knuten till förutsättningen att den arbetslöse sedan viss tid mera varaktigt tillhör arbetsmarknaden. För att i detta hänseende avgränsa de ersättningsberättigade kategorierna finns två avgiftsvillkor, i 23 § 1 mom. det icke tidsbestämda och i 23 § 2 mom. det tidsbestämda villkoret. En skillnad mellan dem är att barnbördstid inte får tillgodoräknas som kvalifikation för ersättning enligt det icke tidsbestämda villkoret. Detta har nämligen till syfte att från ersättningsrätt utmönstra dem som inte mera varaktigt inträtt i arbetslivet. Vid de gällande bestämmelsernas tillkomst uttalades (prop. 1956: 144 s. 76) att en rätt att tillgodoräkna barnbördstid skulle komplicera bestämmelserna rörande det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret, enär man i så fall finge å ena

sidan föreskriva att kvinnan tillhört försäkringen i minst tio månader och å andra sidan begränsa den tillgodoräkningsbara barnbördstiden till de dagar, för vilka tilläggspenning uppburits enligt lagen om moderskapshjälp.

Utredningen anser att några vägande motiv inte finns för den nuvarande olikheten mellan de båda villkoren i fråga om barnbördstid. För dem som handhar försäkringen medför däremot denna olikhet praktiska olägenheter. Utredningen föreslår därför, att för barnbörd avgiftsbefriad tid får tillgodoräknas medlem även i det icke tidsbestämda avgiftsvillkoret under samma förutsättning som nu gäller för tid som är avgiftsbefriad på grund av yrkesutbildning eller värnplikt, dvs. att medlemmen skall ha erlagt minst tolv veckoavgifter (tre månadsavgifter) före avgiftsbefrielsen. Vidare bör stadgas samma begränsning som för närvarande gäller i fråga om tillgodoräkandet i det tidsbestämda avgiftsvillkoret, nämligen att det skall avse endast sådan tid för vilken medlemmen med anledning av barnbörd uppburit tilläggssjukpenning enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring. Antalet fall, då ersättningsrätt kommer att förvärvas genom denna uppmjukning av bestämmelserna, blir enligt utredningen ytterligt få och kommer inte att ha någon nämnvärd betydelse för arbetslöshetskassornas ekonomi.

Vid remissbehandlingen har utredningens förslag lämnats utan erinran och jag anser för min del att det bör genomföras. 23 § är omarbetad i enlighet härmed.

25 §.

Angående ändringarna i denna paragraf hänvisas till vad som anförts vid 11 §.

28 §.

Ändringarna avser ett antal olika frågor om karensberäkningen.

Gällande bestämmelser. Karenstidens längd är f. n. sex dagar som skall infalla under en sammanhängande tid av högst tjugoen dagar, samt tiden. Om särskilda skäl, t. ex. säsongarbetslöshet, föranleder det får karenstiden förlängas till högst tre månader och ramtiden till högst sex månader.

Helgdagar och avtalsenliga fridagar — de senare huvudsakligen vissa helgdagsaftnar — får i regel inte inräknas i karenstid, s. k. karensförbudna dagar. Detta framgår av föreskriften i 1 mom. tredje stycket enligt vilken i karenstid endast inräknas dag för vilken hel daghjälp skulle ha utgått om karenstiden gått till ända.

I vissa fall anses karens fullgjord på annat sätt än genom att medlem varit arbetslös, s. k. karensbefrielse. Det är fallet när medlem blir arbetslös efter att ha uppburit hel sjukpenning eller hempenning enligt lagen om allmän sjukförsäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring för så många dagar, att deras antal ökat med tre, dvs. med karenstiden i sjukför-

säkringen, motsvarar den för honom föreskrivna karenstiden vid arbetslöshet eller när medlem blir arbetslös efter att ha åtnjutit tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp. (Arbetslöshetskasseförordningen har tidigare inte ändrats i anledning av lagen om allmän försäkring.) Vidare förekommer karensbefrielse för den som blir arbetslös efter att ha fullgjort värnplikstjänstgöring minst trettio dagar.

Utredningen. En karenstid om fem dagar föranleder enligt utredningen i och för sig inte att ramtiden bör begränsas. Utredningen föreslår emellertid på andra skäl ändringar beträffande ramtiden. För att underlätta redogörarnas arbete bör sålunda ramtiden räknas i kalenderveckor i stället för i dagar, med början fr. o. m. måndagen i den vecka då den första karensdagen infaller. För att inte villkoren skall försämrats för den, vars arbetslöshet börjar senare än på en måndag, bör ramtiden förlängas till fyra veckor.

Vid korttidsarbete fyra dagar i veckan uppkommer enligt utredningen särskilda problem, eftersom fyra veckor inte är tillräcklig tid för att intjäna femdagarskarens. Får ersättning utgå för enstaka arbetslös dag — som utredningen föreslår — blir sådan dag också karensdag. Ramtiden borde då förlängas till fem veckor för att sådana dagar skulle kunna tillgodoräknas. Av administrativa skäl vill utredningen dock inte föreslå en sådan generell förlängning av ramtiden. Inte heller vill utredningen genom särbestämmelser ge tillsynsmyndigheten rätt att förlänga ramtiden. Förslaget innebär således att karens inte kan intjänas enbart på grund av korttidsarbete om fyra dagar i veckan.

Om ersättning däremot inte får utgå för enstaka arbetslös dag uppstår enligt utredningen i regel inga problem för medlemmar med femdagarsvecka när de arbetar fyra dagar. Eftersom nämligen i detta alternativ ersättning inte får utgå för den femte dagen blir frågan om karens inte aktuell i detta sammanhang. Korttidsarbete om fyra dagar kan emellertid drabba sexdagarsarbetande särskilt hårt, eftersom de inte heller skulle kunna tjäna in karens under fyra veckor trots att de faktiskt varit arbetslösa åtta dagar under denna tid. Löses deras problem så att ersättning för den femte dagen finge utgå efter tillsynsmyndighetens förordnande, borde nämnda dag även få räknas som karensdag och ramtiden förlängas till fem veckor så att dagarna kunde tillgodoräknas.

Utredningen erinrar i detta sammanhang om att Sverige ratificerat den av internationella arbetsorganisationen 1952 antagna konventionen (nr 102) angående minimistandard för social trygghet. Enligt konventionen är karenstiden högst sju dagar; i fråga om säsongarbete får karenstiden dock anpassas efter arbetsförhållandena. Utredningen anmärker att den nuvarande möjligheten att förlänga karenstiden till tre månader omfattar även andra fall än säsongarbete och såtillvida strider mot konventionen. Utredningen föreslår att bestämmelsen i 1 mom. andra stycket ändras så att den

överensstämmer med konventionen och anser inte erforderligt att föreskriva någon längsta karenstid för säsongarbetare.

Alla helgdagar och vissa helgdagsaftnar bör enligt utredningen generellt göras till *k a r e n s f ö r b j u d n a d a g a r*. Härigenom uppnås en väsentlig administrativ förenkling och följderna blir mindre kännbara i en femdagarsförsäkring eftersom, oavsett karensförbud, den sjätte dagen i en kalendervecka inte får räknas som karensdag i en sådan försäkring.

K a r e n s b e f r i e l s e i samband med sjukdom och barnsbröd bör enligt utredningens förslag allttjämt gälla. Beträffande värnpliktstjänstgöring föreslår utredningen att den får grunda karensbefrielse redan efter fem dagar. Hänsyn tas här dels till de korta inkallelseperioder som kan förekomma numera och dels till att tjänstgöringen kan avbrytas i förtid.

För att förbättra ersättningsmöjligheterna för kassamedlemmar som genomgår yrkesutbildning föreslår utredningen, att medlem skall anses ha fullgjort karens, när han blir arbetslös efter att ha genomgått nybörjar-, fortbildnings- eller omskolningskurs. Kursen bör omfatta heldagsundervisning, och medlemmen bör ha deltagit under minst den tid som motsvarar karenstiden. Medlem som erhållit karensbefrielse på grund av deltagande i sådan kurs bör anses ha fullgjort karensvillkoret för det aktuella försäkringsåret. I första hand åsyftar utredningen sådan kurs som anordnas av stat eller kommun. Även kurs av annat slag bör emellertid kunna komma i fråga. Därvid bör det dock ankomma på tillsynsmyndigheten att avgöra, om kursen skall anses vara av den art att deltagande däri skall grunda rätt till karensbefrielse. Vid bedömningen härav bör hänsyn tas bl. a. till om bidrag till kurskostnaderna erhålls av stat eller kommun samt till värdet av den utbildning som meddelas.

Remissyttrandena. Fem dagars karenstid och ersättning för enstaka arbetslös dag bör enligt *landsorganisationen* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation* medföra att *ramtiden* förlängs till fem veckor så att korttidsarbetande med fyradagarsvecka kan tillgodoräkna sig den femte dagen i karenshänseende. Som skäl för sin uppfattning anför organisationerna att arbetstagare, som i den nuvarande sexdagarsförsäkringen normalt har femdagarsvecka, vid korttidsarbete fyra dagar kan få rätt att fullgöra karenstiden inom de nu gällande tjugoen dagarna. Utredningsförslaget som inte medger motsvarande förmån innebär således en försämring, som drabbar de sexdagarsarbetande särskilt hårt. Organisationerna föreslår därför en ramtid om fem veckor. Samma förslag har *länsarbetsnämnden i Västmanlands län*. Eftersom enligt utredningsförslaget karens inte kan intjänas vid korttidsarbete om fyra dagar, finns enligt länsarbetsnämnden viss risk för okontrollerbara överenskommelser om arbetstidsbegränsning som inte är betingad av arbetstillgången. För medlemmar med normalt sex dagars arbetsvecka blir den föreslagna ramtiden särskilt ogynnsam och det kan synas förståeligt om man för dem söker ordna korttidsarbete så att karens kan intjänas inom föreskriven tid.

Genom att öka antalet karenstid förbjudna dagar har utredningen enligt tjänstemännens centralorganisation skärpt karensvillkoren. TCO anser inte att godtagbara skäl föreligger för en sådan försämring.

Karensbefrielse för den som uppburit sjukpenning medför i ett system med engångskarens att karenstidskravet i själva verket för hela försäkringsåret begränsas till tre dagar när en sjukperiod om minst fem dagar, varav två med ersättning från sjukförsäkringen, omedelbart följs av arbetslöshet, anför riksförsäkringsverket. Vidare kvarstår i förslaget vissa olägenheter som finns redan nu. Verket anger som exempel att en försäkrad blir arbetslös en fredag; har han tidigare inte fullgjort karenstid, får han enligt förslaget dagpenning först fr. o. m. följande fredag. Om han däremot insjuknar en fredag och, efter fullgjord tredagarskarens enligt den allmänna försäkringen, uppbär sjukpenning för måndagen och tisdagen, utgår vid därefter följande arbetslöshet dagpenning redan från och med onsdagen. Frågan huruvida en bättre samordning skulle kunna vinnas genom ändringar i lagstiftningen om sjukförsäkringen är enligt riksförsäkringsverket av sådan art att den möjligen bör upptas till behandling av 1961 års sjukförsäkringsutredning.

Utredningens förslag om karensbefrielse i samband med värnpliktstjänstgöring föranleder ingen erinran vid remissbehandlingen.

Förslaget att viss yrkesutbildning skall få likställas med karenstid tillstyrks av överstyrelsen för yrkesutbildning, som anför härom.

I nu gällande förordning användes, då tid varom här är fråga omnämnas, uttrycket »yrkesutbildning». Så sker även av utredningen i det tillägg till 32 §, som föreslås och som behandlar vissa inskränkningar i rätten att erhålla ersättning från kassan. Då det gäller karenstidbestämmelserna (28 §) åter föreslås, att tid, då den försäkrade genomgått »nybörjar-, fortbildnings- eller omskolningskurs», skall kunna betraktas som tid för genomgången karenstid. Den citerade formuleringen är benämningen på de kurser, som anordnas av arbetsmarknadspolitiska skäl. Det här använda begreppet är avsevärt snävare än uttrycket »yrkesutbildning», som i sig innefattar icke endast de av utredningen omnämnda kurserna utan även hela den ordinarie vid yrkesskolor meddelade utbildningen. Överstyrelsen kan icke finna att i betänkandet anförts något motiv härför. Ej heller finnes anledning att ställa kassamedlemmar som deltagare i den omfattande kursverksamhet, som statens institut för hantverk och industri bedriver, utanför förmånen att omedelbart efter genomgången kurs kunna uppbära ersättning från försäkringen i händelse av arbetslöshet. Under åberopande av det anförda föreslår överstyrelsen, att bestämmelserna utformas så att all tid, som försäkrade använder för genomgång av kurs, vilken står under tillsyn av statlig myndighet, skall kunna bli betraktad som karenstid.

Departementschefen. Den karenstid om fem dagar, som föreslås i prop. 1964: 115 rörande anslag till arbetslöshetsförsäkringen, kommer till uttryck i 1 mom.

Någon erinran har inte gjorts mot utredningens förslag att räkna r a m-

t i d e n i kalenderveckor. Eftersom en sådan beräkning förenklar tillämpningen biträder jag detta förslag.

När det sedan gäller ramtidens längd vill jag till en början nämna att jag i 32 § tredje stycket föreslagit att ersättning i regel inte skall utgå för enstaka arbetslös dag i en kalendervecka. Eftersom av 28 § 1 mom. tredje stycket följer att dag, som inte är ersättningsgill, inte heller får inräknas i karenstid, saknar sådan enstaka arbetslös dag i allmänhet betydelse för frågan om ramtidens längd, något som utredningen också nämnt i sina överväganden om de femdagarsarbetande.

Medlemmar med sexdagarsvecka, vilka har korttidsarbete, kan som utredningen framhåller drabbas särskilt hårt av endagsförbudet. Den lösning utredningen här tänker sig, nämligen undantag från förbudet genom beslut av tillsynsmyndigheten, har jag föreslagit i 32 § tredje stycket. Mitt förslag går något längre i det att undantag blir möjligt även för medlemmar som normalt har femdagarsvecka. Har undantag medgivits är likväl den av utredningen föreslagna ramtiden fyra veckor inte tillräcklig för att femdagarskarensen skall kunna intjänas av medlemmar med korttidsarbete om fyra dagar i veckan. Jag anser att denna fråga bör lösas så att ramtiden får uppgå till fem veckor om tillsynsmyndigheten enligt 32 § tredje stycket andra punkten medgivit att ersättning får utgå för enstaka arbetslös dag.

1 mom. andra stycket har i enlighet med utredningens förslag ändrats så att karenstiden i överensstämmelse med den förut nämnda ILO-konventionen får förlängas endast vid s ä s o n g a r b e t e.

Jag biträder utredningens förslag att helgdagar och s. k. storhelgdagsaftnar, som nämns i 32 § andra stycket 2), skall vara k a r e n s f ö r b j u d n a d a g a r. Förbudet är generellt och gäller även om tillsynsmyndigheten enligt nyssnämnda stycke medgivit att ersättning får utgå för sådan dag. Förslaget kommer till uttryck i 28 § 1 mom. fjärde stycket.

I anslutning till utredningens förslag om k a r e n s b e f r i e l s e anmärker riksförsäkringsverket att samordningen mellan sjuk- och arbetslöshetsförsäkring i vissa hänseenden inte är tillfredsställande. De påtalade olägenheterna torde efter vad jag kunnat finna i vart fall inte innebära minskade förmåner för de försäkrade. Samordningsfrågan lär inte kunna lösas utan att lagstiftningen om allmän försäkring berörs. Underlag för en sådan lösning föreligger inte f. n. Jag är därför inte beredd att nu ta ställning till denna fråga. Bestämmelsen i 2 mom. om karensbefrielse i samband med sjukdom och barnsörd har därför i enlighet med utredningens förslag bara gjorts till föremål för redaktionella ändringar. Sjukpenning enligt lagen om allmän försäkring innefattar även tilläggssjukpenning enligt 3 kap. 13 § samma lag.

Bestämmelsen om karensbefrielse i samband med värnpliktstjänstgöring har omarbetats i enlighet med utredningens förslag.

Jag biträder utredningens förslag att yrkesutbildning under vissa för-

utsättningar får befria från kravet på karenstid. Överstyrelsen för yrkesutbildning anmärker att förslaget i några hänseenden är för snävt utformat. Jag anser att vad överstyrelsen anfört kan läggas till grund för den prövning som tillsynsmyndigheten enligt utredningens förslag skall göra av frågan om utbildningen kan godkännas som karensbefrielseanledning. Det har därför inte ansetts påkallat att hänföra karensbefrielsen till viss typ av kurs; i stället har liksom i vissa andra paragrafer i förordningen använts ordet yrkesutbildning.

I 3 mom. kommer den föreslagna engångskarensen till uttryck. Bestämelsen i 3 mom. första stycket andra punkten innebär, att även karensdag, som infaller under försäkringsårets sista månad och som ligger inom den föreskrivna ramtiden, får tillgodoräknas vid beräkning av karens under det nya försäkringsåret. Detta gäller i motsvarande mån tid, för vilken karensbefrielse erhålls.

Om medlem uppbär dagpenning i omedelbar anslutning till försäkringsårets utgång, behöver han enligt 3 mom. andra stycket inte fullgöra ny karens, så länge han är oavbrutet arbetslös och åtnjuter dagpenning. Denna modifikation i reglerna om engångskarensens giltighetstid har i enlighet med ett förslag av utredningen gjorts av den anledningen att den långvarigt arbetslöse eljest skulle drabbas oskäligt hårt genom krav på ny karenstid vid det nya försäkringsårets ingång. Regeln innebär, att även arbete under enstaka dag föranleder att medlemmen därefter skall genomgå karenstid; härigenom undviks en i praktiken svårtillämplig bestämmelse om när pågående arbetslöshetsperiod skall anses ha upphört.

29 §.

För att skapa administrativ förenkling och underlätta medlemmarnas flyttning mellan kassor har vissa till sin storlek bestämda dagpenningbelopp, mellan vilka kassorna får välja, fastställts i denna paragraf. Beloppen har en för hela arbetslöshetsförsäkringen gemensam bokstavsbezeichnung. En viss dagpenningklass har samma dagpenningbelopp oavsett i vilken kassa den förekommer.

I prop. 1964:115 föreslås dagpenningen bli kompletterad med endast barn tillägg. De nuvarande bestämmelserna om make- och husföreståndarintillägg har därför fått utgå.

Utredningen erinrar om att Sverige ratificerat den av internationella arbetsorganisationen (ILO) år 1952 antagna konventionen nr 102 angående minimistandard för social trygghet. I artikel 22:1 i konventionen stadgas, att minimiförmånen skall utgöras av en periodisk utbetalning, beräknad enligt bestämmelserna i artikel 66. Denna innehåller, att minimisättningen (inklusive familjetillägg) till en standardförmånstagare — vilken är angiven såsom en man med hustru och två barn — skall utgöra 45 procent av

en vuxen manlig grovarbetares lön jämte allmänna familjeförmåner. Föreskriften om minimiersättning har således begränsats att gälla en förmånstagare av genomsnittstyp. Enligt artikel 71:3 skall medlemsstat »ikläda sig ansvaret för vederbörligt tillhandahållande av de förmåner, som skola utgå enligt denna konvention och vidtaga alla nödiga åtgärder i sådant syfte».

Enligt konventionen föreligger inte skyldighet för medlemsstat att i vederbörande författning ange ett fixerat minimibelopp för ersättningen till arbetslös standardförmånstagare. Ett sådant skulle enligt min mening för övrigt från praktisk synpunkt vara olämpligt i den svenska försäkringen eftersom lönerna ändras från år till år, och det skulle vålla arbetslöshetskassorna tekniska svårigheter att för varje år anpassa dagpenningens minimibelopp till löneutvecklingen. Jag är angelägen framhålla att den svenska arbetslöshetsförsäkringen väl tillgodoser konventionens trygghetskrav. För att även formellt vinna överensstämmelse med konventionen har till förevarande paragraf fogats en föreskrift, som ålägger kassorna att bestämma förmånerna så att minimistandarden upprätthålls.

I 2 mom. behandlas ersättning i samband med kortare daglig arbetstid. De gällande bestämmelserna innebär att en i övrigt arbetslös medlem kan arbeta högst två timmar per dag utan att förlora sin ersättningsrätt. Är arbetet bisyssla får det dock omfatta tre timmar. Den som eljest arbetat mer än två men högst fyra timmar kan med tillsynsmyndighetens medgivande få halv ersättning från kassan.

Utredningen upplyser att dessa bestämmelser hittills tillämpats mycket restriktivt så att halv ersättning i regel utgivits endast i samband med tillfälligt arbete som pågått en eller två dagar. För att bättre anpassa försäkringen till de skiftande arbetstidsförhållandena på arbetsmarknaden föreslår utredningen att denna praxis uppmjukas. Vidare föreslås att de relativt schematiska omräkningsreglerna kompletteras med en omräkningsregel genom vilken kortare arbetstid än fyra timmar per dag kan räknas om per vecka i hela arbetsdagar för vilka ersättning inte kan utgå. Härigenom blir det möjligt att exaktare anpassa ersättningen till förhållandena i enskilda fall. Utredningen anger följande exempel.

En arbetslös kassamedlem erbjuds ett vikariat som tidningsbud 3 timmar om dagen. Om han antar erbjudandet, förlorar han med nuvarande bestämmelser sin ersättning från arbetslöshetskassan, i fall dess stadgar saknar föreskrift om halv ersättning vid arbete 2—4 timmar. Delsamma gäller, om denna föreskrift finns, men ifrågavarande vikariat avser en längre tid. Därest arbetet ej överstigit 2 timmar per dag, hade hel ersättning kunnat utgå, även om det inte varit fråga om ett kortvarigt arbete. Dock torde 2-timmarsregeln knappast ha varit avsedd för arbete 2 timmar per dag under någon längre tid. Såsom andra exempel kan nämnas mjölkkörning vissa timmar under några dagar i veckan, några timmars bokföring om dagen på ett mindre kon-

tor eller kägelse i en bowlinghall. Det är inte rimligt, att dagersättningen skall gå helt förlorad, om den arbetslöse tar sådana arbeten. I dessa och liknande fall löses inte ersättningsfrågan alltid på ett tillfredsställande sätt genom bestämmelsen om halv ersättning. Detta gäller i än högre grad beträffande arbeten med mera oregelbunden arbetstid.

Eftersom arbetslöshetsförsäkringen främst är en inkomstbortfallsförsäkring föreslår utredningen att rätten till ersättning blir oberoende av bisyssla och dennas omfattning. Bisysslan får dock inte hindra den försäkrade från att uppträda som arbetssökande. Vidare måste medlem för att ett arbete skall betraktas såsom bisyssla ha haft detta samtidigt med en huvudsyssla före arbetslöshetens inträde. Arbete som erhålls under en arbetslöshetsperiod skall således påverka ersättningsrätten enligt 2- och 4-timmarsreglerna samt den föreslagna omräkningsregeln, såvida det inte klart kan visas att arbetet, t. ex. fastighetsskötsel, är avsett att fortsätta även då den försäkrade återinträtt i arbete i full omfattning.

Vad utredningen sålunda föreslagit om ersättning vid kortare daglig arbetstid har lämnats utan erinran vid remissbehandlingen. För egen del förordar jag att förslagen genomförs. Omräkningsregeln har i enlighet härmed intagits som ett särskilt stycke. Därjämte har utsagts att hänsyn inte skall tas till bisyssla. Jag vill tillägga att halv ersättning från arbetslöshetskassa inte får ta formen av något slags löneutfyllnad och inte heller bli mera långvarig samt att bisyssla inte i större utsträckning än hittills bör godtas som skäligen anledning till vägran att ta arbete på annan ort än hemorten eller på normal arbetstid.

Övriga ändringar i paragrafen är av redaktionell art.

30 §.

Beträffande grunderna för överförsäkrings inverkan på ersättningens storlek hänvisar jag till vad jag anfört i prop. 1964: 115. Jag har där förordat att överförsäkringsgränsen bestäms så att från dagsinkomsten dras dels ett belopp motsvarande preliminär skatt, dels ca $\frac{1}{6}$ av nettoinkomsten samt att därvid inte görs skillnad mellan familjeförsörjare och andra. Den överförsäkringstabell, som skall fastställas av Kungl. Maj:t med stöd av förevarande paragraf, torde som hittills få fogas som bilaga till arbetslöshetskasseförordningens tillämpningskungörelse.

Den dagsinkomst, till vilken överförsäkringsbestämmelserna an knyter, är f. n. $\frac{1}{6}$ av den veckolön eller $\frac{1}{25}$ av den månadslön som medlemmen före arbetslösheten vanligen åtnjöt under arbetstid som var normal för honom. Då dagersättningen enligt förslaget grundas på fem dagars arbetsvecka har bestämmelserna i 1 mom. ändrats så att med dagsinkomsten avses $\frac{1}{5}$ av veckolönen eller $\frac{1}{22}$ av månadslönen.

I 2 mom. har gjorts ett av utredningen föreslaget tillägg, varigenom under-

stöd som påverkar ersättningsbeloppet, kommer att avdras endast med nettobeloppet efter avdrag av preliminär skatt.

3 mom. innehåller bestämmelser om avdrag från kassaersättning av belopp motsvarande ålderspension. Härom hänvisar jag också till vad jag anfört i prop. 1964: 115. Det där framlagda förslaget innebär, att ålderspensionärerna då de uppbär kassaersättning inplaceras i avdragsklasser enligt en särskild avdragstabell. Denna torde i enlighet med de grunder jag angivit få fastställas av Kungl. Maj:t på samma sätt som överförsäkrings Tabellen.

För dagpenning och barntillägg gäller olika statsbidrag. Det är då nödvändigt med en föreskrift om vilken av dessa båda ersättningsformer som i första hand skall bli föremål för minskning av ersättningen enligt förevarande paragraf. I 4 mom. stadgas därför, liksom f. n., att barntillägget först skall nedsättas eller innehållas.

31 §.

Ändringarna i denna paragrafs 1 mom. avser ersättningstidens längd. Antalet dagar är mindre än enligt gällande lydelse. Som jag anfört i prop. 1964: 115 innebär emellertid förslaget, att ersättningstiden i veckor räknat förlängs, eftersom ersättning utgår för högst fem dagar varje kalendervecka. Angående ändringarna i 2 mom. hänvisas till vad som anförts vid 11 §.

32 §.

Paragrafen behandlar de speciella fall då ersättning inte får utgå.

Gällande bestämmelser och utredningens förslag. Ersättning får inte utges för söndag, för annan helgdag om inte medlemmen var arbetslös närmast föregående eller efterföljande vardag eller för avtalsenlig fridag såvida inte tillsynsmyndigheten medgivit att sådan fridag får likställas med annan helgdag än söndag. Med avtalsenlig fridag avses främst vissa helgdagsaftnar.

Under sådana avtalsenliga fridagar, som är en följd av den allmänna arbetstidsförkortningen, kan enligt utredningen någon arbetslöshet inte förekomma och någon ersättning inte utgå. Dessa dagar, då ledigheten kan betraktas som frivillig, behöver därför inte ens undantas i förevarande sammanhang. Ersättning för övriga avtalsenliga fridagar, de s. k. storhelgdagsaftnarna, samt för andra helgdagar än söndagar skulle enligt utredningen utgöra ett avsteg från inkomstbortfallsprincipen och bör därför i regel inte komma i fråga. Eftersom den föreslagna engångskarensen ökar möjligheterna att utta ersättning i samband med helger föreslår utredningen att gällande bestämmelser skärps genom att undantaget för arbetslöshet föregående eller efterföljande vardag slopas. En sådan inskränkning får inga långtgående verkningar i femdagarsförsäkringen. I denna kan ersättning nämligen utgå för högst fem dagar i en vecka, varför den sjätte

dagen, då helgdagen eller helgdagsaftonen normalt infaller, ändå inte blir ersättningsgill. Utredningen föreslår således den regeln att ersättning inte skall få utges för helgdag samt påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton. Det finns emellertid fall, då ersättning för dessa dagar kan vara skälig, t. ex. när långvarigt arbetslösa medlemmar på grund av arbetslöshet omedelbart före eller efter helgdag eller helgdagsafton åsamkas inkomstbortfall genom utebliven helgdagslön eller liknande. För att tillgodose de behov som kan uppkomma i dylika fall föreslår utredningen, att tillsynsmyndigheten får möjlighet att medge undantag från den angivna huvudregeln.

Arbetslöshetsersättning i samband med *h a v a n d e s k a p* får enligt nuvarande bestämmelser inte utgå för dag då medlemmen *äger rätt till* tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp, som numera motsvaras av tilläggssjukpenning enligt 3 kap. 13 § lagen om allmän försäkring. Sådan sjukpenning utgår tidigast fr. o. m. sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast fr. o. m. förlossningsdagen, så länge kvinnan avhåller sig från förvärvsarbete, dock för högst 180 dagar. En viss valfrihet föreligger således när det gäller den tid för vilken sjukpenning skall uttas. Utredningen nämner att det till följd härav inte sällan förekommer att de som är arbetslöshetsförsäkrade skjuter denna tidpunkt så långt fram i tiden som möjligt för att erhålla ersättning från de båda försäkringarna under längsta möjliga sammanlagda tid. Arbetslöshetskassaförordningens bestämmelse har nämligen i enlighet med vissa uttalanden i förarbetena ansetts böra tolkas så, att medlemmen själv har rätt att välja, om hon under tiden närmast före nedkomsten skall utta ersättning från arbetslöshetskassan eller från sjukförsäkringen. Härigenom kommer arbetslöshetsersättning att utgå under en tid, då ifrågavarande medlemmar i allmänhet måste ha en ytterst begränsad, ofta obefintlig arbetsförmåga. Utredningen anser därför, att ersättning från sjukförsäkringen bör utgå under den tid före nedkomsten som lagen om allmän försäkring medger och avser. Ersättning från arbetslöshetsförsäkringen bör därför inte kunna utgå för tid, då medlem *haft möjlighet* att erhålla sjukpenning med anledning av barnsörd, även om denna möjlighet inte utnyttjats. Medlem som inte är berättigad till tilläggssjukpenning på grund av havandeskap bör däremot äga rätt till ersättning från arbetslöshetskassa i den mån villkoren för rätt till sådan ersättning är uppfyllda.

Kassamedlemmar som genomgår *y r k e s u t b i l d n i n g* kan f. n. i princip få arbetslöshetsersättning. I de fall då utbildningsbidrag utgår har medlemmarna möjlighet att välja mellan kassaersättning och bidrag. Några större skillnader i fråga om ersättningsbeloppens maximala storlek föreligger enligt utredningen inte mellan dessa båda bidragsformer. När kassamedlem väljer ersättning från arbetslöshetsförsäkringen torde detta ofta sammanhånga med att utbildningsbidraget i motsats till försäkringsersätt-

ningen är inkomstprövat och därför påverkas av bl. a. andra makens inkomst. Utredningen förutsätter, att utbildningsbidraget skall vara så stort att det är tillräckligt för kursdeltagarens och — i förekommande fall — hans familjs försörjning, samt anser att arbetslöshetskassa inte bör belastas under tid då medlem uppenbarligen kan erhålla sin försörjning på annat sätt. Medlemmen skulle vidare om han uttog kassaersättning förbruka ersättningstid som han kunde behöva, om han skulle bli arbetslös senare under försäkringsåret. Därför föreslår utredningen att den nämnda valmöjligheten slopas och att således arbetslöshetsersättning inte får utgå för tid då medlem under deltagande i yrkesutbildning äger rätt till utbildningsbidrag av statsmedel.

Remissyttrandena. Godtagbara skäl för att försämra ersättningsmöjligheterna i fråga om helgdagsaftnar föreligger inte enligt *tjänstemännens centralorganisation*. *De erkända arbetslöshetskassornas samorganisation* framhåller att tveksamhet råder hos en del kassor om det berättigade i att slopa ersättningsrätten för helgdagar och vissa helgdagsaftnar. Samorganisationen accepterar dock utredningens förslag, eftersom i kalendervecka med en helgdag likväl fem ersättningsdagar återstår och då förslaget även innebär rätt för tillsynsmyndigheten att medge ersättning för nämnda dagar.

Förslaget att medlem under havandeskap inte skall äga välja mellan tillägssjukpenning och arbetslöshetsersättning tillstyrks av *tjänstemännens centralorganisation* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*. *Landsorganisationen* delar visserligen utredningens uppfattning om svårigheten att finna lämplig sysselsättning åt kvinnor som har nedsatt arbetsförmåga under havandeskapstiden och därför då inte kan fortsätta i sitt ordinarie arbete. Likväl är LO tveksam om man bör gå den väg utredningen föreslagit. Därigenom skulle nämligen de kvinnliga medlemmarna delas i två grupper: de som kan få kassaersättning före nedkomsten men inte tillägssjukpenning och de som kan få tillägssjukpenning men då skulle uteslutas från rätt till kassaersättning. Eftersom dagersättningarna i de båda försäkringsformerna kan vara olika, skulle slopad valfrihet kunna medföra försämringar i vissa fall. LO anser därför att frågan bör omprövas men finner att den bästa lösningen vinnas genom förändringar i fråga om förutsättningarna för tillägssjukpenning. Då det inte kan ske i detta sammanhang föreslår LO att man tills vidare inte gör ändringar i arbetslöshetsförsäkringen vilka skulle försämra den ekonomiska situationen för förvärvsarbetande kvinnor i samband med havandeskap.

Fullmäktige i Luleå framhåller att det numera i många yrken är mycket vanligt att kvinnor utför arbete utan inskränkning ända fram till förlösningdagen och att det därför inte finns skäl att frångå nuvarande praxis.

Att medlem som deltar i yrkesutbildning inte bör äga välja mellan kassaersättning och utbildningsbidrag anser i likhet med utredningen

överstyrelsen för yrkesutbildning, som emellertid önskar en precisering av begreppet utbildningsbidrag och anför.

Det är utredningens avsikt att endast avstänga försäkrade kursdeltagare i sådana kurser, där rätt föreligger till utbildningsbidrag av sådan storlek, att de är tillräckliga för försörjning av deltagarna och deras familjer. Emellertid kan bestämmelsen även tolkas så, att försäkrade med rätt till sedvanlig statlig studiehjälp kan bli avstängda. Detta synes emellertid utredningen icke ha avsett. Utredningen syftar sannolikt på de bidrag som utgår till deltagare i den av arbetsmarknadspolitiska skäl bedrivna särskilda kursverksamheten.

Arbetslöshetsnämnden i Stockholm anser att förslaget framtvingar en översyn av nuvarande utbildningsbidrag, vilka inte alltid är tillfyllest för kursdeltagarens och hans familjs försörjning.

Utredningens förslag tillstyrks av *tjänstemännens centralorganisation* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*, vilken särskilt uttalar att utbildningsbidragen numera är utformade så, att det inte längre finns anledning att betala försäkringsersättning under utbildningstid.

Landsorganisationen anser däremot att, eftersom kassaersättningen kan öka medan utbildningsbidraget kvarstår oförändrat, valmöjligheten bör bestå, i vart fall så länge bidraget är behovsprövat.

Departementschefen. Övergången till femdagarsförsäkring kommer till uttryck i paragrafens första stycke. Beträffande mina allmänna överväganden och förslag i detta ämne kan jag hänvisa till prop. 1964: 115.

Ersättningsberäkningen i femdagarsförsäkringen grundas enligt första stycket till en början på en kombination av antalet arbetade och antalet arbetslösa dagar i en kalendervecka. Summan av sådana dagar får inte överstiga fem i en vecka. För kassamedlemmar med sexdagarsvecka skulle i femdagarsförsäkringen denna regel medföra ersättningsrätt för den sjätte dagen vid arbetslöshet hela veckan. Efter fem dagar skulle nämligen den föreslagna nya karenperioden vara fullgjord. I enlighet med ett förslag av utredningen har därför karensdag jämställts med ersättningsdag vid tillämpningen av första stycket. Antalet arbetsdagar + ersättningsdagar + karensdagar får följaktligen uppgå till högst fem per vecka. Med arbetsdag förstås dag, då arbete utförts i sådan utsträckning att dagpenning inte kunnat utgå för den. Dag för vilken hel eller halv ersättning kan utgå är ersättningsdag.

Vad utredningen anført och föreslagit i fråga om avtalsenliga fridagar och helgdagsaftnar överensstämmer med min uppfattning. Förslaget kommer till uttryck i andra stycket 2).

Utredningens förslag om begränsning i valfriheten mellan tillägssjukpenning och kassaersättning vid havandeskap innebär att kvinnor, som är i det närmaste fullt arbetsföra intill dagarna före förlossningen, skulle försättas i sämre ställning än hittills. Såsom landsorganisationen

framhåller skulle även andra försämringar kunna bli följden. Jag anser därför att det inte finns tillräckliga skäl att nu frånga gällande praxis.

I frågan om valfrihet mellan kassaersättning och utbildningsbidrag vid yrkesutbildning vill jag här förutskicka att jag i 36 § föreslår att deltagande i sådan utbildning i vissa fall skall vara förutsättning för rätt till kassaersättning. På grund härav och då, såsom framgår av vissa remiss-svar, tvekan kan råda om utbildningsbidragen alltid ger eller kommer att ge samma ekonomiska trygghet som kassaersättningen anser jag att valfriheten bör behållas och sådan ersättning alltså få utges vid yrkesutbildning.

Enligt gällande bestämmelser utgår inte ersättning för enstaka arbetslösdag i en kalendervecka. I min framställning tidigare denna dag har jag — med frångående av utredningens förslag — förordat att ett motsvarande förbud i princip skall gälla även i femdagarsförsäkringen. Den som under en kalendervecka i fyra dagar arbetat i sådan utsträckning, att hel dagpenning inte kunnat utgå för någon av dagarna bör således inte bli berättigad till ersättning om han är arbetslös den femte dagen. Denna huvudregel kommer till uttryck i tredje stycket första punkten.

Redan i min tidigare framställning har jag anfört att det här aktuella förbudet inte bör vara undantagslöst. En kassamedlem som normalt har sex dagars arbetsvecka skulle i femdagarsförsäkringen gå miste om ersättning inte för en utan för två arbetslösa dagar. Även vissa arbetstagare med femdagarsvecka kan tänkas bli särskilt hårt drabbade av ett absolut förbud mot endagsersättning. Vid s. k. korttidsarbete, som behandlas närmare vid 33 §, kan i vissa fall undantag också vara befogat. Det torde inte vara möjligt att i författningstexten ange de fall då undantag bör göras. Det får i varje särskilt fall undersökas huruvida en viss grupp arbetstagare, exempelvis vid ett särskilt företag eller på en viss arbetsplats, behöver förmånen av ersättning för den enstaka dagen och om undantag kan medges utan olägenhet med hänsyn till vederbörande kassas ekonomi och utan risk för missbruk eller konsekvenser som är mindre önskvärda från arbetsmarknadssynpunkt. På grund av det anförda har i tredje stycket stadgats att tillsynsmyndigheten äger medge undantag om särskilda skäl föranleder det.

Det föreslagna förbudet skall inte heller gälla om en enstaka arbetslösdag i en kalendervecka inleder eller avslutar en sammanhängande arbetslös period som är längre än en vecka. Medlem, som fullgjort sin karens och som blir arbetslös fredag, får således ersättning för fredagen om han är arbetslös hela den närmast följande kalenderveckan.

33 §.

Paragrafen behandlar s. k. korttidsarbete. Därmed avses att det ordinarie antalet arbetsdagar reduceras för en viss tidsenhet, t. ex. per vecka, huvudsakligen i samband med driftinskränkning eller rationalisering.

Som nämnts under 32 § kan ersättning f. n. inte utgå för enstaka arbetslös dag i en vecka. Arbetslöshetens art och orsak saknar således betydelse. Enligt förevarande paragraf gäller vidare vid korttidsarbete, som pågår mindre än fem dagar i veckan, att antalet ersättningsdagar i veckan minskas med en. Vid korttidsarbete om fyra dagar skulle enligt den nu gällande huvudregeln i 32 § ersättning utgå för två dagar men skall alltså enligt 33 § utgå för bara en dag. Tillsynsmyndigheten får befria kassa från skyldigheten att göra korttidsavdrag, när skäl är därtill.

Korttidsavdragen har enligt utredningen sin orsak i svårigheten att avgöra om kortare arbetsvecka än normalt verkligen innebär korttidsarbete eller i själva verket grundas på överenskommelse mellan arbetstagare och arbetsgivare rörande förläggning av den ordinarie arbetstiden i syfte att åstadkomma en arbetsledig dag i veckan, eventuellt i kombination med kassaersättning för de regelmässigt arbetslediga dagarna. Korttidsarbete har också ansetts böra förhindras i de fall då denna arbetsform med hänsyn till sin längd och omfattning inte kan anses rationell från arbetsmarknadspolitiska synpunkter.

Det i 32 § tredje stycket av mig föreslagna principiella förbudet mot ersättning för den femte dagen när medlem arbetat fyra dagar i samma kalendervecka omfattar även det särskilda fall av korttidsarbete som innebär att den ordinarie arbetstiden reduceras till fyra dagar i veckan. Möjligheten för tillsynsmyndigheten enligt nämnda bestämmelse att medge undantag från förbudet avser således också korttidsarbete. I själva verket torde undantag i första hand komma att medges just för korttidsarbete.

Fråga uppkommer nu om, i analogi med gällande bestämmelser, korttidsavdrag i regel bör göras vid korttidsarbete om mindre än fyra dagar i veckan. Utredningen anser att rätt till ersättning i princip bör föreligga även vid korttidsarbete. Det bör emellertid då erinras om att utredningen även föreslår att ersättning skall få utgå för enstaka arbetslös dag, ett förslag som jag inte följt vid utformningen av 32 §. Från sin utgångspunkt finner utredningen sannolikheten för att veckoarbetstiden reduceras till fyra dagar eller mindre — under sken av driftinskränkning eller på sakliga grunder — därför att försäkringen medger rätt till ersättning för den femte arbetslösa dagen, inte vara tillnärmelsevis lika stor som att under nuvarande förhållanden antalet veckoarbetsdagar minskas till fem. Utredningen föreslår därför att korttidsavdraget blir undantag i stället för att som nu vara huvudregel. Att avdraget likväl bör förekomma undantagsvis motiverar utredningen med de skäl som enligt vad nyss nämnts hittills ansetts föreligga för korttidsavdrag. Jag anser att utredningens ståndpunkt kan läggas till grund för lösningen av den här uppställda frågan. Paragrafen har därför utformats så att korttidsavdrag vid korttidsarbete mindre än fyra dagar i veckan skall göras bara då tillsynsmyndigheten på särskilda skäl föreskriver det.

I enlighet med ett förslag av utredningen har vidare bestämmelsen formulerats så att den i likhet med 21 § avser korttidsarbete som orsakas inte bara som f. n. av driftinskränkning utan även av annan anledning, exempelvis rationalisering.

34 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser som gör det möjligt att begränsa ersättningsrätten i samband med säsongarbetslöshet. I min framställning tidigare denna dag rörande anslag till arbetslöshetsförsäkringen har jag förordat att säsongrestriktionerna i stor utsträckning upphävs. Jag har därvid anfört att detta kan och bör ske inom ramen för nuvarande bestämmelser. De företagna ändringarna i förevarande paragraf är därför endast av redaktionell art, bortsett från att antalet ersättningsperioder inte som f. n. begränsats till två. Sista stycket i den gällande lydelsen har slopats till följd av ändringarna i 28 §.

36 §.

Ändringarna i denna paragraf avser avstängning från ersättningsrätt vid självförvållad arbetslöshet samt grunderna för bestämmande av skälig lön.

Gällande bestämmelser. Kassamedlem som själv vållat sin arbetslöshet på något i paragrafen angivet sätt avstängs från ersättning de fyra närmast följande veckorna. Denna tid räknas inte per kalendervecka utan från den dag då arbetserbjudandet avvisats. Avstängning kan ske bl. a. om erbjudet lämpligt arbete avvisas. En av förutsättningarna för att arbetet skall anses lämpligt är att det är förenat med avlöning som provas vara skälig i förhållande till i arbetsorten förekommande avlöning för ifrågavarande arbete.

Utredningen framhåller att avstängningstidens längd om fyra veckor inte påverkas av det erbjudna arbetets varaktighet, något som ibland uppfattats som oskäligt. Utredningen föreslår en hälften så lång avstängningstid för det fall att det erbjudna arbetet vid arbetserbjudandet uppgivits avse högst två dagar.

Med hänsyn till de administrativa svårigheterna bör i förordningen inte upptas ytterligare avstängningstider. Utredningen anser emellertid att en längre avstängningstid än fyra veckor bör kunna komma i fråga i speciella fall, t. ex. då medlem på egen begäran utan giltig anledning lämnar en anställning i påtagligt syfte att utnyttja sin ersättningsrätt i arbetslöshetskassan eller då medlem upprepade gånger avvisat lämpligt arbete. Det är enligt utredningen tveksamt om sådana medlemmar är verkligt arbetssökande. Under nuvarande förhållanden avstängs de i en del fall med stöd av 20 § arbetslöshetskassaförordningen från rätt till ersättning såsom varande icke arbetssökande och ej oförhindrade att anta arbete. Först sedan veder-

börande genom mera stadigvarande arbete visat sig kunna och önska ta arbete upphävs avstängningen. En viss osäkerhet vid behandlingen av dessa fall har enligt utredningen gjort sig gällande hos arbetslöshetskassorna. Då i de angivna fallen finns skäl till tvivel om medlemmarnas vilja och möjlighet att ta arbete, bör åtgärderna anpassas med hänsyn härtill. Utredningen föreslår därför att, i fall då det finns anledning anta att medlem saknar arbetsvilja, i stället för avstängning från ersättning under fyra veckor skall krävas fyra veckors arbete, innan han ånyo kan bli ersättningsberättigad. Detta villkor kan till sin effekt bli hårdare än avstängning enligt gällande bestämmelser, särskilt under tider med låg sysselsättning. Emellertid anser utredningen befogat med strängare regler i de här angivna fallen. Det förekommer exempelvis ibland, att medlemmar som är bundna till hemorten slutar en stadigvarande anställning i ett läge, då möjligheter att erhålla ny anställning där uppenbarligen inte föreligger. Efter en avstängningstid av fyra veckor och karens kan de sedan erhålla ersättning under ofta ganska lång tid. Förslaget innebär vidare att det speciella avstängningsförfarandet bör, om omständigheterna i övrigt föranleder det, tillgripas oberoende av det sätt, på vilket den självförvållade arbetslösheten uppkommit. Utredningen understryker, att en föreskrift om avstängning i enlighet med dess förslag endast bör tillämpas då graverande omständigheter kan anses föreligga. För att skapa garantier härför bör beslut om sådan avstängning bli gällande endast efter tillsynsmyndighetens godkännande.

Den nuvarande regeln att avstängningstiden räknas från och med dagen efter den då arbetserbjudandet avvisats medför enligt utredningen olägenheter när arbetserbjudandet görs långt före den tidpunkt då anställningen skall börja och innan pågående arbete slutförts. Vidare kan det ibland inträffa att en kassaredogörare först sedan ersättning för den ifrågavarande tiden utgetts till en medlem får kännedom om att en omständighet inträffat, vilken kan föranleda avstängning. En eventuell avstängning skall då enligt gällande regler ske retroaktivt. Det innebär att utgiven ersättning måste återkrävas, vilket i allmänhet medför stora praktiska svårigheter.

Utredningen föreslår, att i sådana fall undantag från huvudregeln om avstängningstidens förläggning skall kunna medges och sålunda avstängningsperioden kunna räknas från senare tidpunkt än den normala. Denna möjlighet innebär även, att avsteg görs från den allmänna principen att avstängning inte skall ske, om avstängningsanledning inträffar på dag, för vilken ersättningsrätt inte föreligger. Närmare bestämmelser härom bör utfärdas av tillsynsmyndigheten. Avvikelser i nu nämnda hänseende i fråga om avstängningstid bör för att bli gällande godkännas av tillsynsmyndigheten.

Utredningen anser det otillfredsställande att kassaersättning skall utgå till en medlem som utan vägande skäl vägrar att öka sina möjligheter att erhålla arbete genom att delta i yrkesutbildning. En sådan inställ-

ning från kassamedlemmars sida vill utredningen i varje fall inte godta, när utbildningen inte åsamkar deltagarna några kostnader. Utredningen anför härom.

Behovet av yrkesutbildning och möjligheterna därtill har ökat väsentligt under senare år. Omskolnings- och fortbildningskurser för vuxna har blivit en av arbetsmarknadspolitikens viktigaste uppgifter. Den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen har förstärkt behovet av utbildning av dem som blivit arbetslösa. Kursverksamhet i sådant syfte är därför nu ännu angelägnare än tidigare. Även från den enskildes synpunkt blir en fullgod yrkesutbildning av allt större betydelse inte blott för arbetsinkomst och arbetsvillkor i övrigt utan också emedan risken för arbetslöshet därigenom minskar. Härtill kommer att möjligheten att erhålla bidrag av olika slag till deltagares och i förekommande fall hans familjs uppehälle under kurstiden väsentligt förbättrats.

Utredningen föreslår därför, att arbetslös kassamedlem i fortsättningen inte skall utan risk för avstängning från kassaersättning kunna avböja erbjudande att delta i viss yrkesutbildning. Härvid avses sådan huvudsakligen för arbetslösa anordnad, av staten helt eller till större delen bekostad utbildningskurs, vilken inte medför några kostnader för deltagarna. Det är emellertid angeläget, att arbetsförmedlingens erbjudande av yrkesutbildning åt en arbetslös alltid föregås av en omsorgsfull prövning av utbildningens lämplighet i det aktuella fallet, varvid hänsyn i första hand bör tas till den arbetslöses förutsättningar att tillgodogöra sig den. Dessa förutsättningar torde i regel vara störst, när utbildningen avser den arbetslöses tidigare eller därmed likartat yrke. Därjämte måste tillses att anvisad utbildning avser yrke, som kan beräknas ge utkomstmöjligheter åt den arbetslöse omedelbart eller inom relativt kort tid efter avslutad utbildning. Erfarenheten har visat, att en påtvingad utbildning ofta inte leder till avsett resultat. Hänsyn bör därför i möjligaste mån tas till den arbetslöses egna önskemål och synpunkter beträffande utbildning och yrkesval. Även sökandens ålder bör beaktas. Också den som utan giltig anledning avbryter en påbörjad kurs bör avstängas från rätten till ersättning.

Vid bedömningen av vad som är att anse som skäligen lön gäller enligt utredningen följande principer i rådande praxis. Om kollektivavtal finns inom det yrkesområde och tillämpas i den ort varom fråga är, anses kollektivavtalslönen som lägsta skäligen lön. Detta gäller även om den arbetsgivare som erbjuder arbetet inte är avtalsbunden och därför tillämpar lägre löner. Om kollektivavtal inte finns inom yrkesområdet eller inte tillämpas i arbetsorten, är den där gängse lönen för arbete av erbjudet slag normgivande för skälighetsprövningen.

Utredningen anser att denna praxis i stort sett är tillfredsställande samt uttalar att det i princip inte är rimligt att en arbetslös skall kunna utan påföljd vägra att anta ett arbete för vilket erbjuds kollektivavtalslön, i sådana fall då den på orten gängse lönen överstiger den där gällande avtals-

enliga lönen. Ett strikt fasthållande vid denna princip kan emellertid få konsekvenser som utredningen inte anser godtagbara. Som exempel nämns det fallet, att en arbetsgivare erbjuder minimilön enligt kollektivavtalet, medan lägsta lönen för samtliga jämförbara anställda inom företaget ligger väsentligt över den erbjudna lönen. Under förutsättning att sökanden är kvalificerad inom yrket, synes det inte skäligt att han skall behöva uppbara nämnvärt lägre lön än övriga anställda med motsvarande arbetsuppgifter. Han bör, anser utredningen, i sådant fall vara berättigad att avvisa arbetserbjudandet utan att bli avstängd från ersättning. Däremot bör kollektivavtalslön i princip anses skälig som begynnelselön inom ett yrke. Denna utredningens inställning innebär att frågan om skäligheten inte avgörs med hänsyn till löneförhållandena på den ifrågavarande orten i dess helhet utan begränsas till att gälla förhållandena inom det företag eller på den arbetsplats där arbetet erbjuds. Detta motiverar utredningen på följande sätt.

Om sökanden finge avvisa arbete med kollektivavtalslön under hänvisning till att gängse lön på orten ligger väsentligt högre, skulle konsekvensen kunna bli att anställda i andra företag på samma ort, vilkas löner ligger över den i kollektivavtalet fastställda lönen men under gängse lön på orten, slutade sina anställningar med motivering att lönen inte vore »skälig» och i stället uppbar ersättning från vederbörande arbetslöshetskassa. Försäkringen skulle på så sätt indirekt kunna bli ett medel för att påverka lönerna, vilket inte överensstämmer med den neutralitet som försäkringen är skyldig iaktta. Att bedömningen begränsas på sätt här föreslagits synes motiverat även med hänsyn till att de likartade arbetsförhållandena inom ett företag gör en jämförelse i lönehänseende mera rättvis. Härvid kan t. ex. beaktas, att storleken av de anställdas löner till en del har sin grund i långvarig anställning el. dyl., vilket kan motivera en lägre lön för sökanden.

En ytterligare förutsättning för det sålunda föreslagna avsteget från huvudregeln bör enligt utredningen vara att medlemmen antingen själv eller genom arbetsförmedlingen tagit kontakt med arbetsgivaren i lönefrågan, innan han med bibehållen rätt till ersättning kan avvisa arbetserbjudandet. Utredningen anser att som en allmän regel bör gälla, att en kassamedlem inte skall kunna avvisa ett arbete enbart på grund av den genom arbetsförmedlingen lämnade uppgiften om erbjuden lön.

Lön enligt kollektivavtal, vilket omfattar hela landet eller flera orter, är enligt rådande praxis inte normgivande i orter där avtalet inte tillämpas. För innebörden härav redogör utredningen på följande sätt.

En medlem anvisas arbete på en ort, där ingen arbetsgivare inom den ifrågavarande branschen är bunden av gällande kollektivavtal. Den erbjudna månadslönen är avsevärt lägre än kollektivavtalslönen. Medlemmen avvisar arbetserbjudandet, då han anser lönen vara för låg. Under förutsättning att denna överensstämmer med den på orten gängse förekommande lönen, skall enligt rådande praxis, d. v. s. eftersom avtalet inte gäller på orten, medlemmens arbetsvägran föranleda avstängning från ersättning under föreskriven tid. Om emellertid en av arbetsgivarna — vilken kan vara en annan än den som erbjudit anställningen — kommer att omfattas av kollektivavtalet, anses

detta därmed enligt nuvarande praxis såsom reellt gällande på orten. Anslutningen till avtalet kan tänkas äga rum redan dagen efter det den förutnämnde medlemmen avvisat arbetserbjudandet. Om annan medlem då anvisas samma arbete, kan denne avvisa detta med bibehållande av rätt till ersättning från sin kassa.

En praxis som kan få sådana konsekvenser är enligt utredningen inte rimlig. Medlem bör inte gå miste om sin rätt till ersättning och försäkringen således sättas ur funktion enbart därför att ingen av arbetsgivarna i orten vid det tillfälle då arbete erbjuds är bunden av kollektivavtal inom vederbörande yrkesområde. Frågan om ett dylikt avtals tillämplighet på en ort bör således inte tillmätas avgörande betydelse i detta sammanhang. Utredningen hävdar, att ett kollektivavtal som omfattar hela landet eller del därav, får anses vara gällande även på de orter inom giltighetsområdet, där branschen är representerad men där ingen avtalsbunden arbetsgivare finns. Utredningen föreslår, att även i sådana fall om vilka här är fråga den i kollektivavtal angivna lönen i princip skall anses som minimilön vid bedömningen av erbjuden löns skälighet.

Beträffande tjänstemän, för vilka lön fastställs individuellt, bör frågan om erbjuden löns skälighet avgöras med hänsyn till personliga kvalifikationer, meriter o. dyl. samt med stöd av den lönestatistik rörande tjänstemän som kan finnas tillgänglig.

Remissyttrandena. Förslaget om två olika avstängningstider tillstyrks av *länsarbetsnämnderna i Östergötlands, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län, arbetslöshetsnämnden i Göteborg, landsorganisationen och de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation.* Tveksam beträffande den föreslagna kortare avstängningstiden är *länsarbetsnämnden i Jämtlands län*, som anför att en medlem inte avstängs om han har goda skäl för att avvisa ett arbetserbjudande. Några större risker för otillbörlig avstängning synes nämnden därför knappast föreligga. Däremot visar erfarenheten att det kan vara svårt att bedöma varaktigheten av ett erbjudet arbete. *Arbetslöshetsnämnden i Stockholm* anser att den kortare avstängningstiden inte bör införas.

Någon erinran mot den speciella avstängningsmöjligheten i förening med krav på fyra veckors arbete som villkor för ersättningsrätt framkommer inte vid remissbehandlingen. *Länsarbetsnämnden i Västmanlands län* upplyser att systemet med gott resultat tillämpats av en kassa i länet. *Landsorganisationen* biträder förslaget men anser att uttrycket »saknar arbetsvilja» bör utbytas mot ett mindre kategoriskt uttryck.

Förslaget att medlem som avvisar eller avbryter viss yrkesutbildning skall avstängas från ersättningsrätt biträds av *arbetsmarknadsstyrelsens majoritet, länsstyrelsen i Norrbottens län, länsarbetsnämnderna i Östergötlands, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Jämtlands län, de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation* samt *tjänstemännens cen-*

tralorganisation. Arbetsmarknadsstyrelsen understryker att avstängning bör ske endast när omständigheterna ger belägg för ovillighet från medlemmens sida att själv bidra till att komma ur en svår arbetslöshetssituation. En liknande reservation gör samorganisationen och TCO.

Utbildning bör inte ske under tvångsmässiga former anser *en ledamot i arbetsmarknadsstyrelsen*, som avstyrker förslaget. Samma ståndpunkt intar *länsarbetsnämnden i Blekinge län*. Länsarbetsnämnden väcker tanken att medlem kunde pröva på yrkesutbildningen viss kortare tid. Hans betänkligheter skulle då kanske försvinna; om inte, skulle under en sådan provotid kunna bättre utrönas om han är lämplig för utbildningen. Ett erbjudande att delta i utbildning under en provotid skulle vara svårare att avvisa. *Arbetslöshetsnämnderna i Stockholm och Göteborg* samt *landsorganisationen* avstyrker också förslaget under åberopande att bestämmelser av tvångskaraktär inte kan accepteras i detta sammanhang. LO framhåller att omskolning och yrkesutbildning underlättar ökad rörlighet på arbetsmarknaden samt fortsätter.

Det föreligger också uppenbara risker att den positiva inställning till yrkesmässig rörlighet som arbetsmarknadsmyndigheterna skapat genom tillkomsten av omskolningsverksamheten kommer att försämrats om den av vissa medlemmar uppfattas såsom tvingande. Den arbetslöses motivation för att tillgodogöra sig det kunskapsstoff som meddelas på kursen torde starkt begränsas om han känner sig tvingad att genomgå yrkesutbildningen. Detta kan också leda till allmänt negativa effekter inom hela kursen och därigenom försämrats utbildningsresultaten för de övriga deltagarna. — — — Utredningens förslag kan leda till att samtidigt som en medlem skulle tvingas att genomgå yrkesutbildningskurs så skulle hans ekonomiska situation kunna avsevärt försämrats. Medan utbildningsbidraget kvarstår oförändrat kommer försäkringsersättningen att kunna höjas vilket kan tänkas öka det antal medlemmar för vilka valet av försäkringsersättning är fördelaktigare.

Vad utredningen anför om skälig lön tillfredsställer inte helt de krav på en mer liberal bedömning som *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation* vill ställa. Förslaget lämnas utan erinran av *arbetsmarknadsstyrelsen* samt *länsarbetsnämnderna i Blekinge och Västmanlands län*. I dessa yttranden framhålls att den tänkta skälighetsprövningen kan bli mycket svår i sådana fall då gängse lön är högre än kollektivavtalslön. De båda länsarbetsnämnderna anser att det inte bör ankomma på arbetsförmedlingen att pröva den erbjudna lönsens skälighet i dessa fall.

Länsarbetsnämnden i Östergötlands län hänvisar också till de svårigheter som skulle uppstå för arbetsförmedlingen om lönevariationer inom ett företag måste beaktas. Nämnden påpekar att arbetsförmedlingen skall vara neutral i lönefrågor och att det därför måste vara angeläget för arbetsförmedlingen att ha mera konkreta bestämmelser att rätta sig efter.

Vissa erinringar mot förslaget gör *länsarbetsnämnden i Jämtlands län*. Arbetsgivaren och den arbetstagare, som erbjuds arbete, kan ha delade me-

ningar i frågan om dennes arbetsprestation är likvärdig med anställdas som är invanda på arbetsplatsen. Det synes länsarbetsnämnden knappast försvarligt att ett erbjudet arbete skall kunna avvisas på grund av sådana meningsskiljaktigheter. Arbetstagaren bör enligt länsarbetsnämnden börja arbetet efter kollektivavtalslön för att senare utan risk för avstängning kunna frånträda arbetet, om han vägras den höjning i avlöningen som tilldelats tidigare anställd personal med likvärdiga kvalifikationer. Länsarbetsnämnden kan för sin del inte acceptera tanken att kollektivavtalslön i princip skall anses skälig endast som begynnelselön inom ett yrke. En uppmjukning av bestämmelserna härutinnan inger betänkligheter med hänsyn till möjligheterna att placera de arbetslösa.

Arbetslöshetsnämnden i Stockholm anser att den som inte accepterar arbete mot avtalsenlig lön eller, om avtal inte föreligger, gängse lön inte torde kunna undgå att bli avstängd om arbetet i övrigt är lämpligt.

Departementschefen. I sådana fall då ett mycket kortvarigt arbete, exempelvis snöskottning en halv dag, avvisats framstår den nu gällande avstängningstiden fyra veckor som oskäligt lång. Förslaget att införa ytterligare en, kortare avstängningstid vid självförvällad arbetslöshet biträder jag därför. Varaktigheten av det anvisade arbetet är avgörande för om den kortare avstängningstiden skall tillämpas. Detta förutsätter att arbetets längd är känd vid tidpunkten för arbetserbjudandet. Vad som kan konstateras härom i efterhand saknar betydelse. Uppges ett erbjudet arbete skola pågå tills vidare måste alltså den längre avstängningstiden tillämpas. I de fall då någon enligt paragrafen lämnar eller skiljs från ett arbete som han påbörjat får avstängningstidens längd bedömas efter vad som vid denna tidpunkt var känt om arbetets avsedda längd.

Med vecka förstås i arbetslöshetskasseförordningen vanligen kalendervecka, dvs. tiden fr. o. m. söndag t. o. m. lördag. I 36 § i dess nuvarande lydelse avses emellertid med de fyra närmast följande veckorna en tidrymd av 28 dagar, som kan börja räknas vilken veckodag som helst. I förtydligande syfte har därför i den föreslagna lydelsen angivits 28 dagar. I denna tid ingår helgdagar och andra dagar, som inte heller eljest skulle varit ersättningsgilla.

Jag biträder också förslaget om den speciella avstängning, som medför att medlemmen inte kan få ersättning från kassan förrän han arbetat tjugo dagar. Beslut härom bör såsom utredningen framhåller fattas endast i svårartade fall. Som förutsättning för avstängning har därför stadgats att det skall vara uppenbart att medlemmen inte vill anta erbjudet lämpligt arbete. Vägran att delta i lämplig yrkesutbildning eller avbrytande av sådan utbildning utan godtagbart skäl kan därvid inverka på bedömningen. Det bör i detta sammanhang särskilt undersökas om medlemmen verkligen är arbetsför så att adekvata åtgärder till hans hjälp kommer till stånd. Det arbete som skall kvalificera till ersättningsrätt bör i allmänhet vara avlönat heldagsarbete.

En kompletterande bestämmelse om den tidpunkt, från vilken avstängningstid skall börja löpa, har införts i enlighet med utredningens förslag.

Utredningens förslag att vägran att delta i yrkesutbildning skall medföra avstängning är föremål för delade meningar bland remissinstanserna. Ett skäl som anförs mot förslaget är att tvång inte kan accepteras när det gäller utbildning. Jag vill då erinra om att skyldigheten för arbetslös medlem att anta erbjudet lämpligt arbete också kan innebära ett visst tvång, eftersom arbetet kan anses lämpligt även om han själv inte önskar anta det. Under förutsättning att utbildningen inte medför några kostnader för deltagaren och att utbildningens lämplighet för just honom noga prövas i enlighet med vad utredningen anför härom finner jag tvångsmomentet inte vara något avgörande skäl mot utredningens förslag. Jag anser att man bör tillämpa den i ett yttrande föreslagna metoden med prövning av utbildningens lämplighet för medlemmen efter en viss kortare tids deltagande däri. Den ordning jag här föreslagit bör vara ägnad att betydligt minska en eventuell förekommande känsla hos någon deltagare av tvång, och något allvarligt men för utbildningen och övriga deltagare torde knappast behöva befaras. Vid sådant förhållande finner jag de arbetsmarknadspolitiska skälen för utredningens förslag öka i styrka. För att inte någon medlem skall förlora på att hänvisas till yrkesutbildning har jag i det föregående föreslagit valfrihet mellan utbildningsbidrag och kassaersättning. Då härtill kommer att arbetslöshetsersättningen till avsevärd del bekostas av allmänna medel och det allmänna således har fog för ett krav att de arbetslösa tillgodogör sig utbildning som har till syfte att minska arbetslöshet och som tillhandahålls dem kostnadsfritt, har jag kommit till slutsatsen att utredningens förslag bör genomföras.

Rörande skälig lön i det fall att den gängse lönen är högre än den kollektivavtalsenliga har remissinstanserna delade meningar. Ett viktigt syfte med bestämmelserna i detta ämne måste enligt min mening vara att så långt möjligt inskränka arbetslösheten. På de skäl som anförts av länsarbetsnämnden i Jämtlands län anser jag därför att den avtalsenliga lönen i princip bör anses skälig vid anställningens tillträdande även om arbetagaren inte är nybörjare i arbetet. Härigenom minskas väsentligt de svårigheter för arbetsförmedlingen, vilka framhålls även av de remissinstanser som tillstyrker utredningens förslag. Sedan medlemmen arbetat någon tid vid företaget finns bättre underlag både för arbetsgivaren att avgöra om han bör tillerkännas den högre, för arbetskamraterna med likvärdigt arbete utgående lönen och, om så inte sker, för kassan att bedöma om han äger lämna anställningen utan att förlora ersättningsrätt.

Om lönerna inom ett visst yrkesområde är bestämda i kollektivavtal, som omfattar hela landet, skall enligt utredningens av remissinstanserna godtagna mening dessa löner vara minimum även i orter där ingen arbetsgivare är bunden av avtalet och där lägre löner är gängse. Jag kan inte finna annat än att förslaget skulle kunna medföra den av utredningen i annat samman-

hang befarade konsekvensen att arbetstagarna i orten kunde sluta sina anställningar under motivering att lönen vore lägre än kollektivavtalslönen och alltså inte skälig samt i stället uppbära ersättning från arbetslöshetskassan. Den av utredningen tänkta situationen att kollektivavtal blir gällande strax efter det att en arbetslös avvisat arbetserbjudande torde inte bli alltför vanlig. F. ö. bör avvisningen i sådant fall få omprövas. På grund av det anförda kan jag inte förorda utredningens förslag.

Den ändrade bestämmelsen i ämnet har i enlighet med det anförda utformats så att lön enligt i arbetsorten gällande kollektivavtal i första hand skall läggas till grund för skälighetsprövningen. Detta hindrar inte att högre lön, om sådan är allmänt förekommande, efter någon tids anställning kan anses vara lägsta skäliga lön. För det fall att kollektivavtal inom yrkesområdet inte tillämpas i arbetsorten stadgas att där förekommande lön för arbete av erbjudet slag skall anses skälig.

Jag vill särskilt framhålla att den erbjudna lörens skälighet i det enskilda fallet skall bedömas inte i förhållande till den arbetssökandes tidigare löneförhållanden utan enbart med hänsyn till den lön som gäller för arbete av den art som erbjuds. Ett erbjudet arbete kan i allmänhet inte anses olämpligt därför att den arbetslöse är överkvalificerad för det; i övrigt måste det självfallet motsvara hans krafter och färdigheter. Han äger alltså inte avvisa arbetet under motivering att lönen inte motsvarar hans kvalifikationer.

Angående betydelsen av arbetstidens längd och förläggning vill jag i detta sammanhang anföra följande. Det fallet att en femdagarsarbetande kassamedlem, som blir arbetslös, erbjuds arbete med sexdagarsvecka bör bedömas mot bakgrunden av att medlem f. n. är skyldig att anta lämpligt arbete, som helt eller delvis kan vara förlagt till dag för vilken ersättning inte utgår, t. ex. söndag (skiftarbete, servicearbete etc.). Det finns ingen anledning att införandet av en femdagarsförsäkring skulle minska denna skyldighet. Även arbetslös medlem, som normalt arbetar i femdagarsvecka och som utan giltig anledning vägrar att anta erbjudande om arbete med sex dagars arbetsvecka, bör således förlora sin ersättningsrätt. Detta bör i allmänhet gälla, även om sådan medlem har ett extraarbete som han regelbundet utför på den arbetslediga dagen. I det enskilda fallet blir frågan om ersättningsrätten beroende av, huruvida arbetet kan anses lämpligt i arbetslöshetskassaförordningens mening. En kassamedlem, som är fortlöpande arbetslös hela veckan, bör inte utan avstängningspåföljd kunna undandra sig att anta ett för honom lämpligt arbete, som omfattar sex dagar i veckan, oavsett hur arbetsdagarna är förlagda under kalenderveckan. Om arbete skall utföras även på söndagar, men fritid motsvarande söndagsledigheten i stället bereds annan dag i veckan, utgör arbetstidens förläggning i och för sig inte något godtagbart skäl för att avvisa arbetet.

Om tillfällighetsarbete erbjuds kassamedlem, som arbetar endast under viss del av en vecka, bör detta kunna bedömas såsom lämpligt, även om det

tillsammans med det förstnämnda arbetet något överstiger den i lagstiftningen om arbetstidens begränsning angivna totala veckoarbetstiden, 45 timmar. Annorlunda förhåller det sig om en korttidsarbetande medlem, som fortlöpande arbetar t. ex. måndag—torsdag, erbjuds ett regelbundet kompletteringsarbete under fredag—lördag. Om hans totala veckoarbetstid därvid skulle mera påtagligt överstiga 45 timmar, bör i allmänhet det erbjudna arbetet utan påföljd kunna avvisas såsom icke lämpligt. Från arbetslöshetsförsäkringens synpunkt bör medlem inte annat än rent tillfälligtvis vara skyldig att åta sig arbete flera timmar per vecka än som medges i arbetstidslagstiftningen.

40 §.

Paragrafen har i enlighet med ett förslag av utredningen kompletterats så att även andra uppgifter än intyg enligt 21 och 22 §§ kan avfordras de ersättnings sökande.

41 §.

Paragrafen innehåller föreskrifter om arbetslöshetskassornas fondbildning.

Gällande bestämmelser m. m. De tillgångar som skall avsättas som fond beräknas per medlem. Fondens minimistorlek skall utgöra en multipel av inkomsterna av avgifter, statsbidrag och influtna räntor. Huvudregeln är att minimifonden skall uppgå till dubbla genomsnittliga årsinkomsten under den senaste tioårsperioden. Har kassan högst 500 medlemmar skall fonden vara fyra gånger samma årsinkomst. Tillsynsmyndigheten kan föreskriva större fond med hänsyn till förändringar under tioårsperioden i fråga om ersättningsbelopp, förvaltningskostnader eller statsbidrag. Dessa förändringar har i allmänhet varit så betydande att undantaget blivit regel. Utbetalning från kassa får inte påbörjas förrän fonden uppgår till betryggande belopp. Skälet härtill är en strävan att skapa ökad trygghet för kassans solvens. Fonden får tas i anspråk endast i den mån kassans inkomster inte förslår att täcka dess löpande utgifter.

Kassornas fonder uppgår f. n. till nära 400 milj. kr. Medeltalet i fondbehållning per medlem var den 31 augusti 1962 279 kr., vilket motsvarar en ersättningstid av omkring två veckor. Spridningen kring detta medeltal var betydande: från lägst 59 kr. till högst 626 kr.

Utredningen utpekar till en början att kassorna numera i allmänhet har konsoliderad ekonomi och färdigbildade fonder. Av undersökningar som utredningen företagit framgår att kassorna endast i undantagsfall avyttrat tillgångar för att i en ansträngd situation kunna uppfylla sina förpliktelser. I första hand har insatta bank- och giromedel tagits i anspråk samt möjligheten att utfå statsbidrag under löpande försäkringsår utnyttjats. På grund härav och då arbetsmarknadspolitiken medfört att riskerna för att en kassa framdeles skall utsättas för långvariga allvarliga påfrestningar är

väsentligt mindre nu än när gällande fonderingsregler tillkom, anser utredningen att kassornas fonder kan hållas på en lägre nivå än den som nu gäller som minimum. Fonderna skall enligt förslaget hållas vid endast ungefär hälften av den nuvarande storleken. Tillsynsmyndigheten föreslår dock kunna föreskriva större fondering, om en jämförelse mellan den aktuella arbetslösheten och arbetslösheten under den senaste tioårsperioden skulle ge ett klart otillfredsställande resultat. I den mån kassornas fonder överstiger det sålunda föreslagna minimum bör överskottet enligt utredningen antingen behållas fonderat eller användas för att öka ersättningarna på längre sikt utan avgiftshöjning.

Vidare föreslår utredningen att metoden för att bestämma fondens minimistorlek ändras på det sättet att utgifterna per medlem i stället för inkomsterna läggs till grund för fondberäkningen. Utgifterna bör beräknas så, att antalet ersättningsdagar per årsmedlem i genomsnitt under den senaste tioårsperioden multipliceras med dagpenning och barntillägg för det aktuella försäkringsåret. Till den så erhållna produkten bör läggas förvaltningskostnaden per medlem. För de minsta kassorna innebär förslaget en fondering som per medlem blir dubbelt så stor som i övriga kassor. Med hänsyn till den obetydliga riskutjämnningen och de små utgiftsbeloppen i de minsta kassorna anser utredningen att reglerna för dessa bör gälla när de har högst 1 500 medlemmar.

I *remissyttrandena* behandlas fondbildningen endast av *bankinspektionen* och *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation*, vilka lämnar förslaget utan erinran, samt av *Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare*, som anser utredningens bedömning av arbetslöshetsriskerna alltför optimistisk och därför avstyrker förslaget att reducera fonderna till hälften.

Departementschefen. Utredningens förslag innebär att fonderna får hållas vid ungefär hälften av den nuvarande nivån. Detta sker genom att fondstorleken bestäms inte som nu till två gånger årsinkomsten utan till ett belopp motsvarande årskostnaden. Varken kassorna själva eller tillsynsmyndigheten har gjort någon erinran mot förslaget. Jag anser att utredningen har visat att fonderna inte behöver tas i anspråk för arbetslöshetsersättning under normala förhållanden på arbetsmarknaden. De av mig i det föregående föreslagna förbättrade förmånerna torde också kunna finansieras med löpande inkomster och behöver enligt min mening knappast medföra behov av större fonder än dem som skall finnas enligt gällande bestämmelser. Jag biträder därför utredningens förslag om ändrade fonderingsregler.

42 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fondmedlens placering.

Utredningen har omarbetat placeringsbestämmelserna med ledning av reglementet den 25 maj 1962 (nr 401) angående förvaltningen av de all-5* — *Bihang till riksdagens protokoll 1964. 1 saml. Nr 116*

männa försäkringskassornas fonder för den obligatoriska och den frivilliga sjukförsäkringen. Förslaget stämmer överens med detta reglemente utom i tre avseenden. Sålunda föreslås att liksom hittills högst en femtedel av fondens tillgångar får placeras i inteckningar i fast egendom. Vidare godkänns inte placering i tomträttsinteckningar och slutligen behålls den nuvarande möjligheten att placera i inteckningar i industrifastigheter.

Bankinspektionen anser att placering i industrifastighetsinteckning inte bör tillåtas eftersom en sådan fastighets värde är så beroende av företagets bärighet att inteckningen inte som säkerhet kan jämföras med övriga tillåtna placeringsobjekt. Det nuvarande förbudet mot placering i förlagsbevis bör enligt inspektionen behållas. Som skäl anförs att säkerhet inte ställs för förlagsbevis, att de medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga skulder, att arbetslöshetskassorna inte till följd av ett sådant förbud skulle sakna erforderliga placeringsmöjligheter samt att rätt för arbetslöshetskassorna att placera i förlagsbevis inte synes särskilt påkallad från näringslivets och de kreditsökande bolagens synpunkt.

Jag finner inte skäl att frångå nuvarande bestämmelser och försäkringskassornas reglemente när det gäller placering i tomträttsinteckningar. Även i övrigt bör reglementet i huvudsak tjäna som förebild. Dock bör som hittills fondtillgångar inte placeras i inteckningar till mer än en femtedel. De av bankinspektionen förordade avstegen från reglementet är grundade på omsorg om kassornas säkerhet och jag biträder därför vad inspektionen föreslagit.

50 §.

Paragrafen behandlar besvärordningen inom arbetslöshetsförsäkringen.

Gällande bestämmelser m. m. Den som vill söka rättelse i ett av arbetslöshetskassa meddelat beslut, kan enligt 45 § understödsföreningslagen väcka klandertalan mot kassan vid allmän domstol. Jämlikt 49 § arbetslöshetskassaförordningen äger tillsynsmyndigheten, om den finner avvikelse från förordningen föreligga eller om anledning eljest förekommer till anmärkning mot kassas verksamhet, meddela kassan erforderliga anvisningar. Den som är missnöjd med ett kassabeslut kan alltså vända sig till tillsynsmyndigheten och denna kan skapa rättelse genom en anvisning till kassan. Ett formlöst besvärsförfarande föreligger således här. Följer kassan inte anvisningen kan statsbidraget helt eller delvis indragas. Mot tillsynsmyndighetens beslut enligt förordningen får talan föras genom besvär, 50 §. Om sådan talan gäller 79 § lagen om understödsföreningar. Det innebär att talan förs hos Kungl. Maj:t. Sådana besvär prövas i regeringsrätten.

Utredningen erinrar om att det enligt 3 § kungörelsen med tillämpningsföreskrifter till arbetslöshetskassaförordningen åligger arbetslöshetskassa att omedelbart lämna tillsynsmyndigheten en redogörelse för kassans beslut i fall av avstängning från ersättning på grund av arbetsvägran eller där rätten till ersättning från försäkringen eljest ifrågasatts och därför blivit fö-

remål för särskild prövning. Enligt rådande praxis blir angivna beslut föremål för en detaljerad granskning från tillsynsmyndighetens sida och kan föranleda ingripande mot vederbörande kassa enligt arbetslöshetskasseförordningens regler för tillsynen över arbetslöshetsförsäkringen. Denna granskning utgör otvivelaktigt från de försäkrades synpunkt en viss ersättning för ett besvärinstitut. Tillsynsmyndighetens beslut i anledning av granskningen eller på grund av påpekanden från kassamedlemmar och andra har i mycket få fall överklagats till regeringsrätten. På grund av de särskilda förhållanden som råder inom arbetslöshetsförsäkringen skulle alltså, säger utredningen, behovet av ett besvärinstitut inte vara framträdande.

Å andra sidan kan enligt utredningen inte bestridas, att de spörsmål som uppkommer vid bedömningen av rätten till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen i många fall har gemensamma drag med frågor som aktualiseras inom andra grenar av socialförsäkringen. Detta gäller exempelvis de ofta förekommande fallen, där den individuella arbetsförhållanden har betydelse för bedömandet av om ett erbjudet arbete är lämpligt för en arbetsökande kassamedlem. Hit torde även höra frågor rörande uppskattningen av en medlems inkomstförhållanden och bedömningen av erbjuden löns skälighet. I frågor av denna art är det av värde, att de principer som i rättstillämpningen utformas inom socialförsäkringen i övrigt vinner tillämpning även beträffande arbetslöshetsförsäkringen i den omfattning som betingas av de särskilda förhållandena på detta område. Enligt utredningens uppfattning är det också i och för sig av betydelse, att arbetslöshetsförsäkringens principiella samhörighet med annan socialförsäkring såsom ett viktigt led i skyddet mot inkomstbortfall kommer till uttryck genom att den högsta besvärinstansen blir gemensam.

Utredningen anser därför såväl praktiska som principiella skäl tala för att ärenden angående försäkring enligt arbetslöshetskasseförordningen överförs från regeringsrätten till försäkringsdomstolen. Talan mot andra av tillsynsmyndigheten meddelade beslut bör enligt förslaget liksom hittills föras enligt 79 § understödsföreningslagen, dvs. hos Kungl. Maj:t i regeringsrätten.

Slutligen föreslår utredningen en särskild bestämmelse om talan mot arbetslöshetskassas beslut genom besvär hos tillsynsmyndigheten samtidigt som tillsynsmyndighetens granskning av vissa beslut behålls.

Vid remissbehandlingen tillstyrks förslaget om försäkringsdomstolen som besvärinstans av *arbetsmarknadsstyrelsen, försäkringsdomstolen, de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation och försäkringskassaförbundet* samt lämnas i övrigt utan erinran.

Departementschefen. I arbetslöshetskasseförordningen bör intagas en uttrycklig bestämmelse om besvär hos tillsynsmyndigheten över alla av arbetslöshetskassa enligt förordningen meddelade beslut. En sådan bestämmelse medför inte någon ändring i tillsynsmyndighetens rätt enligt 49 §

att pröva kassas verksamhet oavsett anförda besvär och att därvid meddela kassan anvisning. Någon uttrycklig föreskrift härom torde inte behövas i förevarande paragraf.

De anförda skälen för att på detta område göra försäkringsdomstolen till besvärinstans anser jag beaktansvärda. Besvär över tillsynsmyndighetens beslut skall enligt förslaget föras hos försäkringsdomstolen i ärende angående försäkring enligt arbetslöshetskasseförordningen och hos regeringsrätten i andra ärenden. Utredningen har inte angivit hur denna uppdelning av ärendena skall genomföras i praktiken. Enligt min mening bör besvär i ärende om enskild kassamedlems ersättningsrätt föras hos försäkringsdomstolen. Detsamma torde böra gälla besvär över beslut angående undantag från förordningens bestämmelser om ersättningsvillkor. Å andra sidan är klart att ärenden om stadgeändring och likvidation, vilka ämnen behandlas endast i understödsföreningslagen, inte kan hänföras till ärende om försäkring och alltså bör höra under regeringsrättens prövning vid besvär över tillsynsmyndighetens beslut. Ärende om antagande till erkänd arbetslöshetskassa bör, ehuru föreskrifterna finns i förordningen, inte anses som ärende om försäkring och bör alltså höra under regeringsrättens prövning. Rätten att vinna inträde i erkänd arbetslöshetskassa behandlas endast i förordningen och ärende därom torde böra hänföras till ärende angående försäkring i vidsträckt mening. Om medlems avgång ur kassa meddelas föreskrifter i understödsföreningslagen och om medlems uteslutande ur kassa i förordningen. Här kan gränsfall uppstå men ärendena torde i allmänhet böra hänföras till ärenden om försäkring enligt arbetslöshetskasseförordningen.

Besvär bestämmelserna är utformade i nära överensstämmelse med vad som gäller enligt lagen om allmän försäkring.

Övergångsbestämmelserna

Ändringarna i förordningen föreslås träda i kraft den 1 september 1964, då nytt försäkringsår börjar.

Andra stycket får betydelse främst i det fall att någon fullgjort karens i augusti 1964. 28 § 3 mom. första stycket kan då tillämpas.

Tredje stycket innebär att fondtillgångar som placerats före ikraftträdandet inte behöver placeras om till följd av de nya reglerna i 42 §.

Som anförts vid 50 § finns f. n. inga bestämmelser i arbetslöshetskasseförordningen om talan mot kassas beslut. Mot ett kassabeslut, som meddelats före ikraftträdandet, bör inom ramen för besvärstiden talan få föras enligt den nya besvär bestämmelsen i 50 § 1 mom. Någon särskild övergångsbestämmelse torde inte behövas i fråga om kassabeslut.

Alla beslut av tillsynsmyndigheten, mot vilka talan förs, prövas f. n. i regeringsrätten. Enligt 50 § i förslaget skall talan i stället i vissa fall föras hos försäkringsdomstolen. Har besvär redan anförts när de nya bestämmelser-

na träder i kraft, bör besvärspövnningen fortgå enligt de äldre bestämmelserna. Om däremot visserligen tillsynsmyndighetens beslut meddelats före ikraftträdandet men talan mot det inte förs förrän därefter bör de nya bestämmelserna i 50 § gälla.

Förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor

2 §.

Det nuvarande grundstatsbidraget utgår med fasta belopp. I min framställning tidigare denna dag rörande bidrag till erkända arbetslöshetskassor har jag föreslagit att det nuvarande systemet utbyts mot ett procentsystem. Utredningens förslag till bidragstabell har därvid följts. Den innebär att bidragsprocenten sjunker från 50 i lägsta till 35 i högsta dagpenningklass. Dagpenningklasserna framgår av 29 § i förslaget till förordning angående ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor. I fråga om det i 2 mom. behandlade tillägget till grundstatsbidraget kan jag hänvisa till min nämnda framställning.

7 §.

Ändringarna i denna paragraf är föranledda av förslaget om ändrad ersättningstid, varom hänvisas till 31 § förslaget till ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

8 §.

Det i förvaltningsbidraget ingående medlemsbidraget har i enlighet med förslaget i prop. 1964: 115 höjts med 1 kr.

Enligt nu gällande bestämmelser för beräkning av medlemsbidrag till kassa, som varit i verksamhet endast under del av året, har medlemsbidraget utgått på grundval av det för kassan gällande antalet årsmedlemmar, vilket antal för sådan kassa blir lägre än det genomsnittliga antalet medlemmar i kassan. Kassan har därigenom blivit överkompenserad på grund av att bidraget är graderat efter medlemsantal. Den i tredje stycket intagna regeln medför att bidraget kommer att utgå med belopp som står i proportion till den del av året då kassan varit i verksamhet.

Förslaget till lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar

Såsom framgått av motiveringen till 50 § i förslaget till förordning om ändring i arbetslöshetskassoförordningen saknar denna, åtminstone formellt sett, f. n. besvärsinstitut. 45 § lagen om understödsföreningar medger däremot att talan väcks mot kassan genom stämning vid allmän domstol.

I 50 § arbetslöshetskasseförordningen har föreslagits bestämmelser om besvär, över arbetslöshetskassas beslut hos tillsynsmyndigheten och över dess beslut hos försäkringsdomstolen. Genomförs denna besvärsordning behövs inte talerätten vid allmän domstol. I förevarande paragraf har därför gjorts ett undantag beträffande talan mot beslut av erkänd arbetslöshetskassa.

Förslaget till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol

Förslaget är föranlett av att tillsynsmyndighetens beslut enligt 50 § arbetslöshetskasseförordningen i dess föreslagna lydelse skall prövas av försäkringsdomstolen.

Departementschefens hemställan

I enlighet med det anförda föreligger i ärendet inom inrikesdepartementet upprättade förslag till

1) *förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor;*

2) *förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor;*

3) *lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar och*

4) *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol.*

Av dessa förslag är de båda lagförslagen av sådan natur att lagrådets utlåtande över dem bör inhämtas.

Jag hemställer därför, att lagrådets utlåtande över nämnda lagförslag måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Norborg

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 25 mars 1964.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden ROMANUS,

DIGMAN,

NORDSTRÖM,

regeringsrådet HOLMGREN.

Enligt lagrådet denna dag tillhandakommet utdrag av protokoll över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 28 februari 1964, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till 1) *lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar* och 2) *lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol*.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av hovrättsassessorn Claes-Göran Källner.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:

Thomas Krook

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 april
1964.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, LINDHOLM, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, lagrådets den 25 mars 1964 avgivna utlåtande över de den 28 februari 1964 till lagrådet remitterade förslagen till *lag angående ändring i lagen den 24 mars 1938 (nr 96) om understödsföreningar och lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 maj 1961 (nr 262) om försäkringsdomstol* med förmälan att lagrådet lämnat förslagen utan erinran.

Föredraganden hemställer att lagförslagen jämlikt § 87 regeringsformen ävensom de i statsrådsprotokollet för den 28 februari 1964 omförmälda förslagen till *förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor och förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 630) om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Norborg